

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

DRŽAVNI ZBOR

Številka: 54928-12/2013/4

Datum: 11. 7. 2013

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	11-07-2013	
Šifra:	008-19/13-8/1	
Povezava:		
EPA:	1320-VI	EU: U496
Sign. zn.:		
Kratika:		

V prilogi vam na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije (Uradni list RS, št. 34/04, 43/10 in 107/10) pošiljam:

- Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice (Prenovitev),

ki ga je Vlada Republike Slovenije določila na 17. redni seji dne 11. 7. 2013 in je skupaj s pripadajočimi dokumenti objavljen na EU portalu v zadevi številka: 542831-5/2013.

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 45. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01 (23/02 – popr.), 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11 in 64/12) in na podlagi 235. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo in 105/10) določila, da bodo kot njeni predstavniki na sejah Državnega zbora in njegovih delovnih teles sodelovali:

- dr. Uroš Grilc, minister za kulturo,
- dr. Aleš Črnič, državni sekretar, Ministrstvo za kulturo,
- dr. Sonja Kralj-Bervar, vodja Sektorja za evropske zadeve in kulturni razvoj, Ministrstvo za kulturo.

PRILOGE: 3

Tanja ŠARABON
GENERALNA SEKRETARKA

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 54928-12/2013/3

Datum: 11. 7. 2013

Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice (Prenovitev)

I.

1. Zadeva EU:

Naslov dokumenta v slovenskem jeziku: Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice (Prenovitev)

Naslov dokumenta v delovnem jeziku EU: Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the return of cultural objects unlawfully removed from the territory of a Member State

Datum dokumenta: 11.06.2013

Številka dokumenta: 10471/13

Medinstitucionalna oznaka: 2013/0162(COD)

Pri izdelavi predloga stališča so upoštevane še različice in priloge dokumenta EU:

2. Vrsta odločitve RS: Stališče Republike Slovenije

3. Postopek sprejemanja zadeve EU v institucijah EU:

Postopek: Redni zakonodajni postopek

Faza sprejemanja: revizija direktive

4. Pristojni organ EU:

Svet EU v sestavi: EYC - Svet EU za izobraževanje, mladino, kulturo in šport

Delovno telo Sveta EU: K.03 - Odbor za kulturne zadeve

5. Organ, pristojen za dokončen sprejem stališča RS:

Državni zbor

6. Pravna podlaga za obravnavo v Državnem zboru:

Vlada Republike Slovenije pošlje predlog stališča Republike Slovenije v odločanje Državnemu zboru Republike Slovenije v skladu s prvim odstavkom 4. člena Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije in tretjim odstavkom 88. člena Zakona o zunanjih zadevah (ZZZ-1).

Pri delu v Državnem zboru bodo sodelovali: Uroš Grilc Aleš Črnič Sonja Kralj-Bervar

7. Roki:

Predviden čas pričetka obravnave zadeve EU v institucijah EU: 12.07.2013

Predviden čas sprejema zadeve EU v institucijah EU: 20.05.2014

Rok za odziv organa: 4.7.2013

Rok za obravnavo na seji Vlade in njenih odborih: 11.7.2013

Rok za obravnavo predloga stališča RS v DZ: 13.9.2013

Predlog z obrazložitvijo za skrajšanje oziroma podaljšanje rokov:

8. Organ, odgovoren za pripravo predloga stališča RS:

Organ: Ministrstvo za kulturo

Kontaktne osebe organa: Sonja Kralj-Bervar

9. Delovna skupina Vlade, organizirana za posamezno področje zadev EU:

DS33 - Kultura in avdiovizualna politika

vodilni organ: MK - Ministrstvo za kulturo

vodja delovne skupine: Barbara Koželj-Podlogar

Delovna skupina je predlog stališča RS obravnavala: Da

10. Predlog stališča RS je usklajen z organi:

Organ: Ministrstvo za finance, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za pravosodje, Ministrstvo za zunanje zadeve

Kontaktne osebe organa: Ana Kosor-Volk, Maja Klemenčič-Turk, Marjeta Petrač, Barbara Knapič, Vanja Markocić

11. O predlogu stališča RS je bilo opravljeno posvetovanje z:

drugo - Slovenska policija

12. Zahteva za obravnavo: na seji Vlade, na seji Odbora za državno ureditev

II. PREDLOG

STALIŠČE RS

Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo in 109/08, 38/10–ZUKN, 8/12, 21/13 in 47/13 – ZDU-1G) je Vlada Republike Slovenije sprejela naslednji sklep

A)

Republika Slovenija je sprejela (določila predlog)

Stališče Republike Slovenije

Republika Slovenija podpira spremembo obstoječe Direktive 93/7 o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice. Direktiva prinaša tri bistvene vsebinske spremembe, ki po našem mnenju predstavljajo velik napredek v spoštovanju nacionalnega bogastva posameznih držav članic. Direktiva prinaša tri bistvene vsebinske spremembe: določitev nacionalnega bogastva prepušča državam članicam, podaljšuje rok za začetek postopka vračanja pred pristojnim sodiščem države članice in povečuje odgovornost dobrovernih posestnikov.

Doslej je bilo mogoče zahtevati vračilo le za tiste predmete, ki so ustrezali zvrstem in finančnim pragom iz priloge direktive, predlog spremembe pa prilogo povsem odstrani in državam članicam omogoča, da same določajo nacionalno bogastvo brez vnaprejšnje opredelitve posameznih zvrsti in finančnih pragov. Slovenija z odstranitvijo priloge soglaša, v postopku obravnave pa se bo zavzemala za spremembo opredelitve pojma "nacionalno bogastvo". Po mnenju Slovenije je predlagana opredelitev pojma zgolj na umetniško, zgodovinsko ali arheološko vrednost za države članice omejujoča, zato se bo zavzemala za bolj fleksibilno dikcijo, ki bo v celoti upoštevala princip subsidiarnosti na način, da bodo države članice nacionalno bogastvo določale v skladu z nacionalnimi zakonodajami in upravnimi postopki, ki urejajo področje premične dediščine v skladu s 36. členom pogodbe.

Po mnenju Slovenije se je enoletni rok za začetek postopka vračanja pred pristojnimi sodišči izkazal za nerealnega, zato podpira predlagano podaljšanje roka na tri leta, kar je bistveno za uspešno izvedbo vračila po sodni poti.

Slovenija posebej pozdravlja povečano odgovornost dobrovernih posestnikov, ki je bila v direktivi doslej zelo ohlapno določena, zaradi česar je bilo vračilo predmetov oškodovancem povezano s finančnimi stroški, ki so realno neupravičeni. Sprememba direktive zavezuje vse, ki trgujejo s predmeti dediščine ali prenašajo lastništvo na drugačen način, k dolžni skrbnosti, kar je novost v pristopu k varstvu dediščine pred protipravnim odstranjevanjem. S sodobnimi komunikacijskimi sredstvi in ostalimi načini, ki so že sedaj izvedljivi, vse deležnike zavezuje k uporabi obstoječih možnosti preverjanja izvora. V zavzemanju za zmanjšanje administrativnih bremen, podpira podaljšanje obdobja obveznosti poročanja držav članic o izvajanju direktive iz treh na pet let, predlaga pa, da se zaradi različnosti zvrsti gradiva, pri katerih je način preverjanja lahko zelo zahteven ter usklajevanja z eksperti, obdobje obveznosti preverjanja držav članic iz predlaganih pet podaljša na šest mesecev (4. člen).

Republika Slovenija meni, da bo sprememba direktive močno pripomogla k ohranjanju in vračanju protipravno odstranjenega nacionalnega bogastva.

Pridržek: NE

Obrazložitev razlogov za pridržek:

B) (Za zakonodajne akte in odločitve politične narave)

POGLAVITNE REŠITVE IN CILJI PREDLOGA ZADEVE EU:

Prenovitev direktive 93/7 o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice, prinaša tri bistvene vsebinske spremembe:

- določitev nacionalnega bogastva prepušča državam članicam (črta prilogo)
- podaljšuje rok za začetek postopka vračanja pred pristojnim sodiščem države članice
- in povečuje odgovornost dobrovernih posestnikov.

Republika Slovenija podpira spremembo obstoječe Direktive 93/7 o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice. Direktiva prinaša tri bistvene vsebinske spremembe, ki po našem mnenju predstavljajo velik napredek v spoštovanju nacionalnega bogastva posameznih držav članic. Direktiva prinaša tri bistvene vsebinske spremembe: določitev nacionalnega bogastva prepušča državam članicam, podaljšuje rok za začetek postopka vračanja pred pristojnim sodiščem države članice in povečuje odgovornost dobrovernih posestnikov.

Doslej je bilo mogoče zahtevati vračilo le za tiste predmete, ki so ustrezali zvrstem in finančnim pragom iz priloge direktive, predlog spremembe pa prilogo povsem odstrani in državam članicam omogoča, da same določajo nacionalno bogastvo brez vnaprejšnje opredelitve posameznih zvrsti in finančnih pragov. Slovenija z odstranitvijo priloge soglaša, v postopku obravnave pa se bo zavzemala za spremembo opredelitve pojma "nacionalno bogastvo" (1. člen). Po mnenju Slovenije je predlagana opredelitev pojma zgolj na umetniško, zgodovinsko ali arheološko vrednost za države članice omejujoča, zato se bo zavzemala za bolj fleksibilno dikcijo, ki bo v celoti upoštevala princip subsidiarnosti na način, da bodo države članice nacionalno bogastvo določale v skladu z nacionalnimi zakonodajami in upravnimi postopki, ki urejajo področje premične dediščine v skladu s 36. členom pogodbe.

Po mnenju Slovenije se je enoletni rok za začetek postopka vračanja pred pristojnimi sodišči izkazal za nerealnega, zato podpira predlagano podaljšanje roka na tri leta, kar je bistveno za uspešno izvedbo vračila po sodni poti (7. člen).

Slovenija posebej pozdravlja povečano odgovornost dobrovernih posestnikov, ki je bila v direktivi doslej zelo ohlapno določena, zaradi česar je bilo vračilo predmetov oškodovancem povezano s finančnimi stroški, ki so realno neupravičeni. Sprememba direktive (v 9. členu) zavezuje vse, ki trgujejo s predmeti dediščine ali prenašajo lastništvo na drugačen način, k dolžni skrbnosti, kar je novost v pristopu k varstvu dediščine pred protipravnim odstranjevanjem. S sodobnimi komunikacijskimi sredstvi in ostalimi načini, ki so že sedaj izvedljivi, vse deležnike zavezuje k uporabi obstoječih možnosti preverjanja izvora. V zavzemanju za zmanjšanje administrativnih bremen, podpira podaljšanje obdobja obveznosti poročanja držav članic o izvajanju direktive iz treh na pet let (16. člen), predlaga pa, da se zaradi različnosti zvrsti gradiva, pri katerih je način preverjanja lahko zelo zahteven ter usklajevanja z eksperti, obdobje obveznosti preverjanja držav članic iz predlaganih pet podaljša na šest mesecev (4. člen).

Republika Slovenija meni, da bo sprememba direktive močno pripomogla k ohranjanju in vračanju protipravno odstranjenega nacionalnega bogastva.

Implementacija direktive v slovensko zakonodajo pomeni spreminjanje Zakona o vračanju protipravno odstranjenih predmetov kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 126/03) in 48. – 50. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 123/2008, 8/2011, 30/2011 Odl.US: U-I-297/08-19, 90/2012). Slovenija lahko spremembe zakonodaje sprejme v enem letu od uveljavitve direktive.

OCENA VPLIVOV IN POSLEDIC PREDLOGA ZADEVE EU:

Vpliv na pravni red

Sprememba obstoječih aktov
spreminjanje Zakona o vračanju protipravno odstranjenih predmetov kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 126/03) in 48. – 50. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 123/2008, 8/2011, 30/2011 Odl.US: U-I-297/08-19, 90/2012).

Priprava novih aktov
NE

Posledice za proračun
NE

Vpliv na gospodarstvo
NE

Vpliv na javno upravo
NE

Vpliv na okolje
NE

Drugo
NE

C)

Predstavniki RS, ki bodo zastopali stališče RS v institucijah EU:
Uroš Grilc, Aleš Črnič, Sonja Kralj-Bervar, Urška Zupanec

**SVET
EVROPSKE UNIJE**

**Bruselj, 11. junij 2013 (13.06)
(OR. en)**

10471/13

**Medinstitucionalna zadeva:
2013/0162 (COD)**

**CULT 70
MI 501
ENFOPOL 172
ENFOCUSTOM 103
UD 121
CODEC 1323**

PREDLOG

Pošiljatelj:	Evropska komisija
Datum:	31. maj 2013
Št. dok. Kom.:	COM(2013) 311 final
Zadeva:	Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice (Prenovitev)

Delegacije prejmejo priloženi predlog Komisije, ki je bil s spremnim dopisom direktorja Jordija AYETA PUIGARNAUJA poslan generalnemu sekretarju Sveta Evropske unije Uweju CORSEPIUSU.

Priloga: COM(2013) 311 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 30.5.2013
COM(2013) 311 final

2013/0162 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja
države članice**

(Prenovitev)

(Besedilo velja za EGP)

{SWD(2013) 188 final}

{SWD(2013) 189 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Splošno ozadje, razlogi za predlog in njegovi cilji

Nacionalni predmeti kulturne dediščine so predmeti, ki jih države članice štejejo za del svoje kulturne dediščine. Ti predmeti so običajno razvrščeni glede na njihov pomen za kulturo in zanje veljajo bolj ali manj stroga pravila o varstvu. Med predmeti kulturne dediščine je nacionalno bogastvo z umetniško, zgodovinsko ali arheološko vrednostjo (v nadaljnjem besedilu: nacionalno bogastvo) v skladu z nacionalno zakonodajo ali upravnimi postopki v smislu člena 36 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) predmet posebnega pomena, ki ga je treba ohraniti za naslednje generacije. Za nacionalno bogastvo se na splošno uporablja bolj zaščitniška pravna obravnava, ki prepoveduje njegov dokončen iznos z ozemlja države članice.

Notranji trg je prostor brez notranjih meja, v katerem prosti pretok blaga zagotavljajo določbe Pogodbe o delovanju Evropske unije. Te določbe ne preprečujejo prepovedi ali omejitev, ki so utemeljene z varstvom nacionalnega bogastva z umetniško, zgodovinsko ali arheološko vrednostjo v smislu člena 36 PDEU.

Direktiva Sveta 93/7/EGS o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni iz ozemlja države članice¹, je bila sprejeta leta 1993 ob ukinitvi notranjih meja, da bi se zagotovilo varstvo predmetov kulturne dediščine, uvrščenih med nacionalno bogastvo. Namen navedene direktive je uskladitev temeljnega načela prostega pretoka blaga s potrebo po učinkovitem varstvu nacionalnega bogastva.

Pri ocenjevanju Direktive² je bila ugotovljena omejena učinkovitost tega instrumenta za vračilo nekaterih predmetov kulturne dediščine, uvrščenih med nacionalno bogastvo, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja ene države članice in se nahajajo na ozemlju druge države članice. Opredeljeni so bili naslednji glavni razlogi:

- pogoji, ki jih morajo izpolnjevati predmeti, uvrščeni med nacionalno bogastvo, da so lahko predmet vračila, tj. da morajo spadati v eno od skupnih kategorij iz Priloge ter izpolnjevati finančne in starostne prage;
- kratek rok za postopek vračila;
- stroški nadomestil.

¹ Direktiva Sveta 93/7/EGS z dne 15. marca 1993 o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni iz ozemlja države članice (UL L 74, 27.3.1993, str. 74), kakor je bila spremenjena z Direktivo 96/100/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. februarja 1997 (UL L 60, 1.3.1997, str. 59) in Direktivo 2001/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2001 (UL L 187, 10.7.2001, str. 43).

² Prvo poročilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu in Ekonomsko-socialnemu odboru o izvajanju Uredbe Sveta (EGS) št. 3911/92 o izvozu predmetov kulturne dediščine in Direktive Sveta 93/7/EGS o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni iz ozemlja države članice (COM(2000) 325 final, 25.5.2000); drugo poročilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru o izvajanju Direktive Sveta 93/7/EGS o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice (COM (2005) 675 final, 21.12.2005); tretje poročilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru o izvajanju Direktive Sveta 93/7/EGS o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice (COM(2009) 408 final, 30.7.2009); četrto poročilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru o izvajanju Direktive Sveta 93/7/EGS o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice (COM(2013) 310 final, 30.5.2013).

Pri ocenjevanju Direktive je bila ugotovljena tudi potreba po izboljšanju upravnega sodelovanja in posvetovanja med osrednjimi organi za boljše izvajanje Direktive.

Na podlagi sistema, ki ga uvaja Direktiva, bi nekatere države članice za vračilo svojih predmetov kulturne dediščine morale uporabiti mehanizme, ki jih določajo mednarodne konvencije. Vendar vse države članice niso ratificirale Konvencije UNESCO o ukrepih za prepoved in preprečevanje nedovoljenega uvoza in izvoza kulturnih dobrin ter prenosa lastninske pravice na njih iz leta 1970 in Konvencije Unidroit-a o ukradenih ali nezakonito izvoženih predmetih kulturne dediščine iz leta 1995³.

Kljub številnim najrazličnejšim instrumentom je trgovina s predmeti kulturne dediščine postala ena najbolj razširjenih nezakonitih trgovin. Pri trgovini s predmeti, uvrščenimi med nacionalno bogastvo, gre za posebej hudo obliko kriminala, ki škoduje nacionalni identiteti, kulturi in zgodovini držav članic, saj z izginotjem nacionalnega bogastva vsi državljani zadevne države izgubijo dokaz o svoji identiteti in zgodovini.

Ker je Svet Evropske unije ugotovil, da ta problematika pomembno zadeva države članice Unije, je 13. in 14. decembra 2011 sklenil, da je treba sprejeti ukrepe za izboljšanje učinkovitosti preprečevanja kaznivih dejanj v zvezi s predmeti kulturne dediščine in boja proti njim. V tem smislu je Komisiji med drugim priporočil, naj podpre države članice pri učinkovitem varstvu predmetov kulturne dediščine, da se prepreči nezakonita trgovina z njimi in zagotovi boj proti njej ter po potrebi spodbudijo dopolnilni ukrepi⁴.

Cilj tega predloga je državam članicam omogočiti vračilo vsakega predmeta kulturne dediščine, uvrščenega med nacionalno bogastvo, ki je bil protipravno odstranjen z njihovega ozemlja leta 1993 ali pozneje.

Glavni cilj je prispevati k varstvu predmetov kulturne dediščine v okviru notranjega trga.

Usklajenost z drugimi politikami in cilji Unije

Ta pobuda je v skladu s politiko Unije glede varstva predmetov kulturne dediščine. Prav tako je v skladu z zgoraj navedenimi sklepi Sveta Evropske unije o preprečevanju nezakonite trgovine s predmeti kulturne dediščine in boju proti njej.

Predlog direktive se nanaša na vračilo predmetov kulturne dediščine kot na sistem, ki državam članicam omogoča, da zaščitijo svoje predmete kulturne dediščine, uvrščene med nacionalno bogastvo.

Glede vračila predmeta kulturne dediščine lastniku, ki mu je bil predmet odvzet, velja omeniti, da Uredba (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah⁵ določa sodišča v kraju, kjer se predmet nahaja, kot novo pristojno sodišče za sojenje v civilnih postopkih vračil na podlagi lastninske pravice. Ta nova določba bi zajemala tudi civilne postopke vračila predmetov kulturne dediščine.

Obe pobudi sta namenjeni krepitvi varstva predmetov kulturne dediščine; ena nacionalnim organom omogoča, da zahtevajo vračilo predmeta kulturne dediščine, ki je uvrščen med nacionalno bogastvo in je bil protipravno odstranjen z ozemlja, druga pa lastniku priznava

³ Septembra 2012 je bila Konvencija UNESCO iz leta 1970 ratificirana s strani 22 držav članic, Konvencija UNIDROIT iz leta 1995 pa s strani 13 držav članic. Avstrija je bila ravno v postopku ratifikacije Konvencije UNESCO.

⁴ Sklepi Sveta Evropske unije z dne 13. in 14. decembra 2011 o preprečevanju kaznivih dejanj v zvezi s predmeti kulturne dediščine in boju proti njim.
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/fr/jha/126867.pdf

⁵ UL L 351, 20.12.2012, str. 1.

pravico, da vračilo predmeta kulturne dediščine zahteva pri sodiščih države članice, kjer se predmet nahaja.

2. REZULTAT POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCENE UČINKA

• Posvetovanje z zainteresiranimi stranmi

Med 30. novembrom 2011 in 5. marcem 2012 je potekalo javno posvetovanje, namenjeno vsem stranem, zainteresiranim za to pobudo. Posvetovanje se je izvajalo po mehanizmu sooblikovanja politik („Vaš glas v Evropi“) s pomočjo dveh usmerjenih vprašalnikov, naslovljenih na javne organe in ustanove na eni ter državljane in gospodarske subjekte na drugi strani, ki delajo na področju predmetov kulturne dediščine ali jih to področje zanima.

Službe Komisije so prejele 142 odgovorov, od tega 24 iz javnih organov in 118 iz zasebnega sektorja. Povzetek rezultatov tega javnega posvetovanja je na voljo na spletišču Europa⁶.

Večina sodelujočih v posvetovanju iz zasebnega sektorja (61 %) ocenjuje, da Direktiva 93/7/EGS povsem ustreza potrebam držav članic in je zato ni treba revidirati. Reviziji je bilo naklonjenih zgolj 22 %.

Na drugi strani pa 54 % predstavnikov javnih organov in ustanov ocenjuje, da Direktiva ne zagotavlja učinkovitega vračila nacionalnega bogastva, ki je bilo protipravno odstranjeno z ozemlja države članice. Podpora predvidenim rešitvam za izboljšanje učinkovitosti Direktive je precej uravnotežena, saj se je 29 % sodelujočih v javnem posvetovanju izreklo za revizijo Direktive, 29 % za izboljšanje upravnega sodelovanja in izmenjave informacij med pristojnimi organi, 17 % za spodbujanje držav članic k ratifikaciji mednarodnih konvencij (UNESCO in UNIDROIT) in 25 % za pristop, ki združuje več rešitev, med drugim revizijo Direktive z izboljšanjem upravnega sodelovanja in posvetovanja med pristojnimi organi.

• Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj

Direktiva 93/7/EGS je bila redno predmet poročil Komisije o oceni, sestavljenih na podlagi nacionalnih poročil o uporabi Direktive. Ta poročila o oceni, ki zajemajo obdobje od 1993 do 2011, so naslovljena na Evropski parlament, Svet in Evropski ekonomsko-socialni odbor⁷.

Poleg tega je Komisija izvedla naknadno oceno Direktive z ustanovitvijo skupine nacionalnih strokovnjakov, ki so zastopali osrednje organe, zadolžene za naloge iz Direktive. Naloga skupine strokovnjakov „Return of cultural goods“, ustanovljene znotraj Odbora za izvoz in vračanje kulturne dediščine, je bila opredeliti težave v zvezi z uporabo Direktive in predlagati morebitne rešitve. Skupina je delovala med letoma 2009 in 2011.

Delovna skupina je sklenila, da je treba Direktivo revidirati, da postane učinkovitejši instrument za vračanje nacionalnega bogastva, ter da so potrebni mehanizmi za izboljšanje upravnega sodelovanja in posvetovanja med osrednjimi organi⁸.

• Ocena učinka

Temu predlogu sta priložena povzetek ocene učinka in ocena učinka, katere osnutek je ocenil posebni odbor Evropske komisije, ki je svoje mnenje predložil 21. septembra 2012. Končna različica ocene učinka je bila spremenjena, da so se upoštevala priporočila Odbora.

⁶ http://ec.europa.eu/yourvoice/consultations/2012/index_sl.htm

⁷ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/regulated-sectors/cultural-goods/index_en.htm

⁸ Rezultati dela skupine in posamezni prispevki njenih članov niso objavljeni.

V tej oceni učinka so se zlasti upoštevala poročila o oceni Direktive, dokumentacija, pridobljena v okviru dela skupine strokovnjakov „Return of cultural goods“, delo skupine strokovnjakov OMK (odprte metode koordinacije) za mobilnost zbirk v okviru delovnega načrta 2007–2010 za kulturo⁹, rezultati javnega posvetovanja o tej temi ter študije, izvedene v letih 2004, 2007 in 2011 na področju predmetov kulturne dediščine¹⁰.

Komisija je na podlagi tako zbranih informacij izvedla oceno učinka, v kateri je raziskala in primerjala naslednje možnosti¹¹:

Možnost 1: brez sprememb sedanjega stanja

Direktiva 93/7/EGS, kakor je bila spremenjena z direktivama 96/100/ES in 2001/38/ES, se ne spremeni.

Možnost 2: spodbujanje uporabe skupnih orodij med osrednjimi organi

Osrednjim organom se da na voljo elektronsko orodje (informacijski sistem za notranji trg, v nadaljnjem besedilu: IMI) za lažje upravno sodelovanje, posvetovanje in izmenjavo informacij med njimi.

Možnost 3: revizija Direktive 93/7/EGS

Direktiva 93/7/EGS se revidira, da se: i) področje njene uporabe razširi na vse predmete, uvrščene med nacionalno bogastvo, ii) podaljšajo roki za postopke vračila in preverjanje predmeta kulturne dediščine ter iii) uskladijo pogoji glede dodelitve nadomestila lastniku.

Možnost 4: spodbujanje držav članic k ratifikaciji in izvajanju konvencije UNESCO o predmetih kulturne dediščine iz leta 1970

Direktiva 93/7/EGS se ne spremeni, ukrepi pa se usmerijo v spodbujanje držav članic k ratifikaciji in izvajanju Konvencije UNESCO o ukrepih za prepoved in preprečevanje nedovoljenega uvoza in izvoza kulturnih dobrin ter prenosa lastninske pravice na njih iz leta 1970.

Izbrani pristop je kombinacija možnosti 2 in 3, katerih cilj je zlasti:

- uvedba uporabe sistema za upravno sodelovanje IMI med osrednjimi organi;
- razširitev področja uporabe Direktive na vse predmete kulturne dediščine, uvrščene med nacionalno bogastvo v smislu člena 36 Pogodbe;

⁹ Končno poročilo in priporočila Odboru za kulturne zadeve o izboljšanju možnosti za večjo mobilnost zbirk (*Final report and Recommendations to the Cultural Affairs Committee on improving the means of increasing the mobility of collections*), junij 2010: http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/working-group-on-museum-activities_en.htm.

¹⁰ Študija z naslovom Analiza struktur in mehanizmov širjenja podatkov, ki jih organi potrebujejo za zagotavljanje uporabe direktive o predmetih kulturne dediščine (*Analyse des structures et mécanismes de diffusion des données nécessaires aux autorités afin de garantir l'application de la directive relative aux biens culturels*) iz leta 2004 in študija z naslovom Razširitev na 12 novih držav članic (*Extension aux 12 nouveaux États membres*) iz leta 2007, Information & Communication Partners (pogodba št. 30-CE-0102617/00-49), se lahko naročita na elektronskem naslovu ENTR-PRODUCT-MARKET-INTEGR-AND-ENFOR@ec.europa.eu. Študija o preprečevanju nezakonite trgovine s predmeti kulturne dediščine in boju proti njej v Evropski uniji (*Étude sur la prévention et la lutte contre le trafic illicite des biens culturels dans l'Union européenne*), CECOJI-CNRS-UMR 6224, Francija, 2011, http://ec.europa.eu/home-affairs/doc_centre/crime/docs/Report%20Trafficking%20in%20cultural%20goods%20EN.pdf#zoom.

¹¹ Druge možnosti, kot so i) ratifikacija Konvencije UNESCO iz leta 1970 in Konvencije UNIDROIT iz leta 1995 s strani Unije, ii) opredelitev strategije Unije za ratifikacijo Konvencije UNIDROIT s strani vseh držav članic, iii) nadomestitev Direktive 93/7/EGS z uredbo in iv) razveljavitev Direktive 93/7/EGS, so bile zaradi razlogov izvedljivosti opuščene že po prvih fazah preučevanja različnih rešitev.

- podaljšanje roka za postopek vračila;
- podaljšanje roka za preverjanje predmeta kulturne dediščine;
- uskladitev pogojev glede dodelitve nadomestila lastniku v primeru vračila.

3. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

• Povzetek predlaganih ukrepov

Cilj prenovitve Direktive 93/7/EGS, kakor je bila spremenjena z direktivama 96/100/ES in 2001/38/ES, je državam članicam omogočiti vračilo vsakega predmeta kulturne dediščine, uvrščenega med nacionalno bogastvo. Cilj prenovitve je tudi poenostavitev zakonodaje Unije s tega področja.

Spremembe določb Direktive 93/7/EGS se nanašajo na: (i) razširitev področja uporabe Direktive na vse predmete kulturne dediščine, uvrščene med nacionalno bogastvo v smislu člena 36 Pogodbe, (ii) uvedbo uporabe sistema IMI za upravno sodelovanje in izmenjavo informacij med osrednjimi organi, (iii) podaljšanje roka, v katerem morajo organi države članice, ki zahteva vračilo, preveriti predmet kulturne dediščine, najden v drugi državi članici, (iv) podaljšanje roka za postopek vračila, (v) določitev, kateri organ države članice, ki zahteva vračilo, sproži rok za postopek vračila, (vi) navedbo, da mora primerno skrbnost ob pridobitvi predmeta kulturne dediščine dokazovati lastnik, (vii) navedbo skupnih meril za razlago pojma primerna skrbnost ter (viii) podaljšanje rokov za poročilo o uporabi in poročilo o oceni Direktive.

• Pravna podlaga

Predlog temelji na členu 114 Pogodbe (PDEU).

• Načelo subsidiarnosti

Notranji trg je v deljeni pristojnosti Unije in držav članic. Zato se uporablja načelo subsidiarnosti.

Ker bi samostojno delovanje držav članic na področju vračila lahko naletelo na razlike med nacionalnimi predpisi, je bila ob nastanku notranjega trga sprejeta Direktiva 93/7/EGS.

Določitev pravil glede vračila je eden od načinov za olajšanje delovanja notranjega trga. Država članica bi dejansko težko dosegla vračilo predmeta kulturne dediščine, uvrščenega med nacionalno bogastvo, ki je bil protipravno odstranjen, brez skupnega postopka, ki se uporablja tudi v državi članici, kjer se predmet nahaja. Lastnik, ki ve, da je bil predmet protipravno odstranjen, bi se tako lahko preselil v neko državo članico brez strahu, da navedeni predmet izgubi.

Zaradi čezmejne razsežnosti protipravnih odstranitvev predmetov kulturne dediščine je Unija v boljšem položaju za obravnavanje teh vidikov in omogočanje vračila predmetov, ki so bili protipravno odstranjeni in se nahajajo na ozemlju neke države članice. Države članice zato ne bi mogle ustrezno uresničiti cilj tega predloga, ki zahteva ukrepanje na ravni Unije.

Vendar Unija ni pristojna za opredelitev nacionalnega bogastva ali določitev nacionalnih sodišč, ki so pristojna za postopke vračila, ki jih država članica, ki zahteva vračilo, lahko sproži proti lastniku in/ali imetniku predmeta kulturne dediščine, ki je uvrščen med nacionalno bogastvo in je bil protipravno odstranjen z ozemlja države članice. Ti vidiki so v pristojnosti držav članic in zato spadajo na področje subsidiarnosti.

• Načelo sorazmernosti

V skladu z načelom sorazmernosti predlagane spremembe ne presegajo tega, kar je potrebno za uresničitev zastavljenih ciljev.

Obseg ukrepa je povezan z glavnimi razlogi, ki omejujejo učinkovitost Direktive 93/7/EGS pri vračanju nekaterih predmetov, uvrščenih med nacionalno bogastvo. Ta predlog je sorazmeren s ciljem, da se zagotovi vračilo vseh predmetov kulturne dediščine, uvrščenih med nacionalno bogastvo, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice leta 1993 ali pozneje, ter ne presega tistega, kar je nujno potrebno.

Za izboljšanje uporabe Direktive ta predlog določa, da upravno sodelovanje in izmenjava informacij med osrednjimi organi potekata prek sistema IMI, opredeljuje, kateri organ države članice, ki zahteva vračilo, sproži rok za postopek vračila, določa, da mora primerno skrbnost dokazovati lastnik, ter navaja nekaj skupnih meril za pojem primerna skrbnost, da bi ga nacionalni sodniki enotneje razlagali pri odločanju o nadomestilu za lastnika. Ta merila niso izčrpna.

Ukrepanje zato ni določeno v zvezi z drugimi vidiki, kot so omogočanje posameznikom, da sprožijo postopek za vračilo predmeta, ki je uvrščen med nacionalno bogastvo in katerega lastniki so, podaljšanje zastaralnega roka za postopke vračila s trideset na petdeset let ali omejitev najvišjega zneska nadomestila za lastnika.

Predlog ne bo povzročil novega upravnega bremena za uprave, temveč naj bi ga celo zmanjšal.

• Uporabljena zakonodajna tehnika

Velja spomniti, da se je Komisija 1. aprila 1987 odločila svojim službam dati navodilo, naj bodo vsi akti kodificirani po največ desetih spremembah, pri čemer je poudarila, da je to minimalna zahteva in da bi si morale službe prizadevati za še pogostejšo kodifikacijo besedil, za katera so odgovorne, da bi tako zagotovile jasnost in razumljivost določb teh besedil.

Komisija je sprožila kodifikacijo Direktive Sveta 93/7/EGS z dne 15. marca 1993 o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni iz ozemlja države članice¹², in zakonodajalcu je bil predložen predlog¹³. Nova direktiva naj bi nadomestila različne akte, ki so vanjo vključeni¹⁴.

Med zakonodajnim postopkom je bilo ugotovljeno, da točka 4 člena 16 Direktive 93/7/EGS, ki ustreza točki 3 člena 16 predloga kodificiranega besedila, določa sekundarno pravno podlago. Glede na sodbo Sodišča z dne 6. maja 2008 v zadevi C-133/06 se je zdelo potrebno, da se točka 3 člena 16 črta iz predlaganega kodificiranega besedila. Ker bi to črtanje pomenilo vsebinsko spremembo, ki bi presegala zgolj kodifikacijo, se je zdelo potrebno, da se uporabi točka 8¹⁵ Medinstitucionalnega sporazuma z dne 20. decembra 1994 – pospešeni način dela za uradno kodifikacijo zakonodajnih besedil, ob upoštevanju Skupne izjave glede navedene točke¹⁶.

¹² Izvedena v skladu s sporočilom Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu – Kodifikacija pravnega reda Skupnosti, COM(2001) 645 final.

¹³ COM (2007) 873 final.

¹⁴ Del A Priloge I k temu predlogu.

¹⁵ „Če se med zakonodajnim postopkom izkaže, da je treba preseči zgolj kodifikacijo in vključiti vsebinske spremembe, je Komisija pristojna za to, da po potrebi poda predlog oziroma predloge.“

¹⁶ „Evropski parlament, Svet in Komisija ugotavljajo, da v kolikor se izkaže, da je treba preseči zgolj kodifikacijo in vključiti vsebinske spremembe, bo imela Komisija možnost izbire, od primera do primera, da predlog prenove oziroma predloži ločen predlog za spremembe, medtem ko ohrani svoj predlog kodifikacije in ga potem, ko so bile vsebinske spremembe sprejete, vključi v predlog kodifikacije.“

Komisiji se je zato zdelo primerno, da predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta za kodifikacijo Direktive 93/7/EGS¹⁷ umakne in kodifikacijo navedene direktive spremeni v prenovitev, da se vnesejo potrebne spremembe.

Kot je že pojasnjeno zgoraj, je treba za doseganje cilja, da se državam članicam omogoči vračilo predmetov kulturne dediščine, uvrščenih med nacionalno bogastvo, v Direktivo 93/7/EGS vnesti nekaj vsebinskih sprememb. Zato je bilo odločeno, da se uporabi tehnika prenovitve v skladu z Medinstitucionalnim sporazumom z dne 28. novembra 2001 o bolj sistematičnem ponovnem sprejemu pravnih aktov¹⁸.

Ta predlog je prenovitev Direktive 93/7/EGS, kakor je bila spremenjena z direktivama 96/100/ES in 2001/38/ES. Pomenil bo poenostavitev veljavne zakonodaje in razveljavil direktive 93/7/EGS, 96/100/ES in 2001/38/ES.

• **Podrobna obrazložitev predloga**

Člen 1.1 opredeljuje „predmet kulturne dediščine“ kot predmet, ki je bil pred protipravno odstranitvijo z ozemlja države članice ali po njej uvrščen med „nacionalno bogastvo z umetniško, zgodovinsko ali arheološko vrednostjo“ v skladu z zakonodajo ali upravnimi postopki v smislu člena 36 Pogodbe. Priloga k Direktivi 93/7/EGS se črta.

Za namene vračila ta direktiva črta obveznost, da morajo predmeti, uvrščeni med nacionalno bogastvo:

- spadati v eno od skupnih kategorij iz Priloge ter v tem primeru spoštovati starostne in/ali finančne prage, ki so določeni za te kategorije, ali
- če gre za predmete, ki ne spadajo v nobeno od teh kategorij, da so del javnih zbirk, navedenih v inventarjih muzejev, v arhivih ali v zaščiteneh zbirkah knjižnic, ali inventarjev cerkvenih institucij.

V zvezi s tem je treba spomniti, da mora vsaka država članica opredeliti svoje nacionalno bogastvo v smislu in okviru člena 36 Pogodbe. Priloga k Direktivi 93/7/EGS ne določa predmetov, ki veljajo za nacionalno bogastvo v smislu navedenega člena, temveč samo kategorije predmetov, ki se jih lahko uvrsti med nacionalno bogastvo in so lahko predmet postopka vračila.

Cilj tega predloga je uskladitev temeljnega načela prostega pretoka predmetov kulturne dediščine s potrebo po učinkovitem varstvu nacionalnega bogastva. Potrjuje voljo zakonodajalca iz leta 1993, da je Direktiva 93/7/EGS prvi korak k sodelovanju med državami članicami na tem področju v okviru notranjega trga ter da je njen cilj vzajemno priznavanje nacionalnih predpisov s tega področja.

Ta predlog je odziv na že večkrat izražene zahteve predstavnikov držav članic po vzpostavitvi učinkovitega sistema za vračilo predmetov kulturne dediščine, uvrščenih med nacionalno bogastvo. Državam članicam zagotavlja možnost vračila predmetov kulturne dediščine, uvrščenih med nacionalno bogastvo, ki so bili protipravno odstranjeni z njihovega ozemlja leta 1993 ali pozneje, s čimer se bo izboljšalo varstvo dediščine držav članic.

Kljub temu bi se lastnik med postopkom vračila v svojo obrambo lahko skliceval na to, da je država, ki zahteva vračilo, kršila člen 36 Pogodbe, ko je predmet uvrstila med nacionalno bogastvo. Zadevno sodišče mora po potrebi razsoditi, potem ko je Sodišču Evropske unije predložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe.

¹⁷ UL C 252, 18.9.2010, str. 11.

¹⁸ UL C 77, 28.3.2002, str. 1.

Člena 4 in 6 določata, da osrednji organi uporabljajo informacijski sistem za notranji trg (IMI) za lažje upravno sodelovanje, posvetovanje in izmenjavo informacij med njimi.

S členom 4(3) se rok, v katerem morajo pristojni organi države članice, ki zahteva vračilo, preveriti, ali je predmet, najden v drugi državi članici, predmet kulturne dediščine, podaljša na pet mesecev po obvestilu o odkritju predmeta.

Zaradi čezmejne narave zadev bo to podaljšanje omogočilo učinkovitejše upravno sodelovanje med pristojnimi organi.

Člen 7(1) določa, da postopek vračila zastara v treh letih od datuma, ko je osrednji organ države, ki zahteva vračilo, izvedel za kraj, kjer se nahaja predmet kulturne dediščine, in za identiteto lastnika ali imetnika.

Pri podaljšanju tega roka se upoštevata zapletenost čezmejnih odnosov ter obveznost prizadevanja države, ki zahteva vračilo.

Člen 9 vsebuje skupna merila za razlago pojma primerna skrbnost lastnika pri pridobitvi predmeta. Ta merila se zgledujejo po merilih iz členov 4(4) in 6(2) Konvencije UNIDROIT iz leta 1995.

Ta predlog določa, da mora primerno skrbnost pri pridobitvi predmeta dokazovati lastnik. Oseba, ki je pridobila predmet, je upravičena do nadomestila, če dokaže, da je pri pridobitvi predmeta ravnala s primerno skrbnostjo glede zakonitega iznosa predmeta kulturne dediščine z ozemlja države članice, ki zahteva vračilo.

Te spremembe naj bi prispevale k enotnejši uporabi Direktive na tem področju in, kadar je to primerno, nepoštenim ali „nevestnim“ lastnikom otežile pridobitev nadomestila.

Člen 16 določa načine ocenjevanja in spremljanja, ki bodo drugim institucijam Unije zagotovili informacije o uporabi Direktive. Poročila o uporabi in poročila o oceni Direktive se bodo sestavila vsakih pet let. Določena je tudi revizijska klavzula.

• **Komitologija in delegirani akti**

Člen 17 Direktive 93/7/EGS določa, da Komisiji pomaga Odbor, ustanovljen s členom 8 Uredbe (ES) št. 116/2009 (kodificirana različica Uredbe (EGS) št. 3911/92 o izvozu predmetov kulturne dediščine)¹⁹. Gre za Odbor za izvoz in vračanje kulturne dediščine, ki je posvetovalni odbor Komisije in ga sestavljajo predstavniki držav članic.

Direktiva 93/7/EGS določa, da Odbor preuči vsa vprašanja v zvezi z uporabo Priloge k Direktivi, ki jih lahko sproži njegov predsednik bodisi na lastno pobudo ali na zahtevo predstavnika države članice.

Ker nova direktiva ne vsebuje priloge, se je sklic na Odbor iz predloga črtal.

Komisija bo v skladu s svojim sporočilom z naslovom „Okvir za strokovne skupine Komisije: horizontalna pravila in javni registri“ po potrebi ustanovila skupino strokovnjakov, ki jo bodo sestavljali osrednji organi, pristojni za Direktivo, da se določi način delovanja informacijskega sistema za notranji trg (IMI) na področju predmetov kulturne dediščine.

4. DODATNE INFORMACIJE

• **Razveljavitev veljavne zakonodaje**

S sprejetjem tega predloga za prenovitev se bo razveljavila veljavna zakonodaja, in sicer direktive 93/7/EGS, 96/100/ES in 2001/38/ES.

¹⁹ UL L 39, 10.2.2009, str. 1.

- **Sprememba veljavne zakonodaje**

Ta direktiva spreminja Prilogo k Uredbi (EU) št. 1024/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg, da se vanjo vključi nova direktiva.

- **Evropski gospodarski prostor**

Predlagani akt velja za EGP; zato je primerno, da se razširi na EGP.

5. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Proračunske posledice tega predloga so navedene v priloženi oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga. Predlog povzroča zgolj upravne stroške.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni iz ozemlja države članice

(Prenovitev)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe ~~o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti~~ ☒ o delovanju Evropske unije ☒, in zlasti člena ~~100a~~ ☒ 114 ☒ Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja ☒ Evropskega ☒ ~~Ekonomsko-socialnega odbora~~²⁰,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

↓ novo

- (1) Direktiva Sveta 93/7/EGS z dne 15. marca 1993 o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni iz ozemlja države članice²¹, je bila večkrat in bistveno spremenjena²². Ker so potrebne dodatne spremembe, bi bilo treba zaradi jasnosti Direktivo prenoviti.

↓ 93/7/EGS, uvodna izjava 1
(prilagojeno)
⇒ novo

- (2) ~~ker člen 8a Pogodbe določa, da je potrebno najkasneje do 1. januarja 1993 ustanoviti notranji~~ ☒ Notranji ☒ trg, ~~ki naj bi predstavljal~~ ☒ predstavlja ☒ območje brez notranjih meja, na katerem ~~bo~~ je zagotovljeno prosto gibanje blaga, oseb, storitev in

²⁰ UL C [...], [...], str. [...].

²¹ UL L 74, 27.3.1993, str. 74.

²² Glej del A Priloge I.

kapitala v skladu z določbami Pogodbe. ⇨ Te določbe ne preprečujejo prepovedi ali omejitev, ki so utemeljene z varstvom nacionalnega bogastva z umetniško, zgodovinsko ali arheološko vrednostjo. ⇨

↓ 93/7/EGS, uvodna izjava 2
(prilagojeno)

- (3) ~~ker bodo p~~Pod pogoji in v mejah člena 36 Pogodbe, države članice ~~po letu 1992~~ ~~obdržale~~ ☒ obdržijo ☒ pravico do opredeljevanja svojega nacionalnega bogastva in do izvajanja ukrepov, potrebnih za njegovo varstvo ~~na tem območju brez notranjih meja.~~

↓ 93/7/EGS, uvodna izjava 3
(prilagojeno)

- (4) ~~ker je zato treba uvesti~~ ☒ Direktiva 93/7/EGS je uvedla ☒ ~~takšen~~ režim, ki ~~be~~ državam članicam omogočal zagotoviti vračilo na njihovo ozemlje predmetov kulturne dediščine, uvrščenih ki so uvrščeni med nacionalno bogastvo v smislu ~~omenjenega~~ člena 36, ~~na to ozemlje~~ ☒ Pogodbe in spadajo v skupne kategorije predmetov kulturne dediščine iz Priloge k Direktivi ☒, če so bili ti predmeti odstranjeni ~~iz~~ z njihovega ozemlja tako, da so bili pri tem kršeni zgoraj omenjeni nacionalni ukrepi ali Uredba Sveta (EGS) št. ~~3911/92~~ 116/2009 z dne ~~9.18. decembra 1992~~ 2008 o izvozu predmetov kulturne dediščine²³; ☒ ter predmetov kulturne dediščine, uvrščenih med nacionalno bogastvo, ki so sestavni del javnih zbirk ali inventarja cerkvenih institucij, vendar ne spadajo v te skupne kategorije ☒. ~~ker bi morale biti izvajanje takšnega režima čim bolj preprosto in učinkovito; ker bi morale biti zaradi lažjega sodelovanja v zvezi z vračilom obseg takšnega režima omejen na predmete, ki pripadajo skupnim kategorijam predmetov kulturne dediščine; ker Priloga k tej direktivi kot posledica tega ni namenjena za določanje predmetov, ki veljajo za "nacionalno bogastvo" v smislu omenjenega člena 36, temveč samo kategorij predmetov, ki se jih lahko uvrsti med "nacionalno bogastvo" in so zato zajeti v postopku vračanja, ki ga uvaja ta direktiva;~~

↓ 93/7/EGS, uvodna izjava 4
(prilagojeno)

~~ker naj bi ta direktiva zajemala tudi predmete kulturne dediščine, ki so uvrščeni med nacionalno bogastvo in predstavljajo sestavni del javnih zbirk ali inventarja cerkvenih institucij, ki ne spadajo v te običajne kategorije;~~

²³

UL L 395, 31.12.1992, str. 1. UL L 39, 10.2.2009, str. 1.

↓ 93/7/EGS, uvodna izjava 5
(prilagojeno)

- (5) ~~ker je treba uvesti~~ ☒ Direktiva 93/7/EGS je uvedla ☒ upravno sodelovanje med državami članicami v zvezi z njihovim nacionalnim bogastvom v tesni povezavi z njihovim medsebojnim sodelovanjem ~~ter sodelovanjem z Interpolom in drugimi pooblaščenimi ustanovami~~ na področju ukradenih umetniških del, ~~kar naj bi še ki zlasti zajemate~~ evidentiranje pri Interpolu in drugih pristojnih ustanovah, ki izdajajo podobne sezname, izgubljenih, ukradenih ali protipravno odstranjenih predmetov kulturne dediščine, ki ~~sopredstavljajo~~ del njihovega nacionalnega bogastva in njihovih javnih zbirk.

↓ 93/7/EGS, uvodna izjava 6
(prilagojeno)

- (6) ~~ker je p~~Postopek, ki ga ~~uvaja~~ ☒ določa ☒ ta ~~d~~Direktiva ☒ 93/7/EGS, je pomenil ☒ , prvi korak ~~k pri uvedbi~~ sodelovanja med državami članicami na tem področju v okviru notranjega trga. ~~ker je e~~Cilj ☒ je ☒ obojestransko priznavanje ustreznih nacionalnih predpisov. ~~ker je treba zato še zlasti poskrbeti, da Komisiji pomaga svetovadni odbor~~

↓ 93/7/EGS, uvodna izjava 7
(prilagojeno)

- (7) ~~ker~~ Uredba (EGS) št. ~~3911/92~~ 116/2009 skupaj s to direktivo uvaja sistem ~~Skupnosti~~ ☒ Unije ☒ za varstvo predmetov kulturne dediščine držav članic. ~~ker mora biti datum, do katerega naj bi države članice dosegle skladnost s to direktivo, čim bližje datumu začetka veljavnosti te uredbe; ker bodo glede na naravo njihovih pravnih sistemov in obseg sprememb njihove zakonodaje, potrebnih za izvajanje te direktive, nekatere države članice potrebovale daljše obdobje,~~

↓ novo

- (8) Z izvajanjem Direktive 93/7/EGS se je pokazala omejenost sistema za vračilo predmetov, uvrščenih med nacionalno bogastvo, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja ene države članice in bili najdeni na ozemlju druge države članice.
- (9) Zaželeno je, da imajo države članice na voljo sistem, ki zagotavlja, da protipraven iznos predmeta kulturne dediščine, uvrščenega med nacionalno bogastvo, v drugo državo članico ne predstavlja istega tveganja kot protipraven izvoz tega predmeta izven Unije.
- (10) Področje uporabe te direktive se mora razširiti na vsak predmet kulturne dediščine, uvrščen med „nacionalno bogastvo z umetniško, zgodovinsko ali arheološko vrednostjo“ v skladu z nacionalno zakonodajo ali upravnimi postopki v smislu člena 36 Pogodbe. Zato bi bilo treba črtati merilo, da mora predmet pripadati eni od kategorij iz Priloge k Direktivi 93/7/EGS, ter posledično navedeno prilogo in merilo,

da mora biti predmet sestavni del javnih zbirk, navedenih v inventarjih muzejev, v arhivih ali v zaščiteneh zbirkah knjižnic, ali inventarjev cerkvenih institucij. Spoštovanje različnih nacionalnih sistemov varstva predmetov kulturne dediščine se priznava na podlagi člena 36 Pogodbe. V tem okviru so zato nujno potrebni vzajemno zaupanje, duh sodelovanja in medsebojno razumevanje med državami članicami.

- (11) Treba bi bilo okrepiti upravno sodelovanje med državami članicami, da se zagotovi učinkovitejša in enotnejša uporaba te direktive. Zato bi bilo treba določiti, da osrednji organi uporabljajo informacijski sistem za notranji trg (v nadaljnjem besedilu: IMI) iz Uredbe (EU) št. 1024/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg in razveljavitvi Odločbe Komisije 2008/49/ES²⁴. Zaželeno je, da ta sistem kolikor je mogoče uporabljajo tudi drugi pristojni organi držav članic.
- (12) Da se zagotovi varstvo osebnih podatkov, bi morala biti upravno sodelovanje in izmenjava informacij med pristojnimi organi v skladu s pravili iz Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov²⁵ ter iz Uredbe (EU) št. 1024/2012, če se bo uporabljal informacijski sistem za notranji trg.
- (13) Treba bi bilo podaljšati rok, v katerem morajo pristojni organi države članice, ki zahteva vračilo, preveriti, ali je predmet kulturne dediščine, najden v drugi državi članici, predmet kulturne dediščine v smislu te direktive. Daljši rok bi omogočil sprejetje ustreznih ukrepov za ohranitev predmeta in, če je to primerno, preprečil izognitev postopku vračila.
- (14) Prav tako bi bilo treba rok, v katerem se mora začeti postopek vračila, podaljšati na tri leta od datuma, ko je država članica, ki zahteva vračilo, izvedela za kraj, kjer se nahaja predmet kulturne dediščine, ter identiteto njegovega lastnika ali imetnika. Zaradi jasnosti bi bilo treba navesti, da zastaralni rok začne teči na dan, ko to izve osrednji organ države članice, ki zahteva vračilo.
- (15) Svet Evropske unije je priznal potrebo, da je treba sprejeti ukrepe za izboljšanje učinkovitosti preprečevanja kaznivih dejanj v zvezi s predmeti kulturne dediščine in boja proti njim. V tem okviru je Komisiji priporočil, naj podpre države članice pri učinkovitem varstvu predmetov kulturne dediščine, da se prepreči nezakonita trgovina z njimi in zagotovi boj proti njej ter po potrebi spodbudijo dopolnilni ukrepi²⁶.
- (16) Zato bi bilo treba zagotoviti, da vsi akterji na trgu predmetov kulturne dediščine pri trgovanju s takimi predmeti ravnajo skrbno. Posledice pridobitve predmeta kulturne dediščine nezakonitega izvora bodo odvrčajoče samo, če bo obveznost vračila spremljala obveznost za lastnika predmeta, da za pridobitev nadomestila dokaže, da je ravnal s primerno skrbnostjo. V tem smislu bi bilo treba za izpolnjevanje ciljev Unije glede preprečevanja nezakonite trgovine s predmeti kulturne dediščine in boja proti njej določiti, da mora lastnik za pridobitev nadomestila dokazati, da je pri pridobitvi predmeta ravnal s primerno skrbnostjo, ter da se lastnik ne more sklicevati na svojo dobro vero, če ni ravnal s primerno skrbnostjo glede na okoliščine.

²⁴ UL L 316, 14.11.2012, str. 1.

²⁵ UL L 281, 23.11.1995, str. 31.

²⁶ Sklepi Sveta Evropske unije o preprečevanju kaznivih dejanj v zvezi s predmeti kulturne dediščine in boju proti njim, Svet za pravosodje in notranje zadeve, 13. in 14. december 2011.

- (17) Da bi države članice enotno razlagale pojem primerna skrbnost, bi bilo treba opredeliti, katere okoliščine je treba upoštevati pri odločanju, ali se je ravnalo s primerno skrbnostjo.
- (18) Cilja te direktive, tj. vračilo vsakega predmeta kulturne dediščine, uvrščenega med nacionalno bogastvo, ki je bil protipravno odstranjen z ozemlja države članice, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in se lahko torej zaradi svojega obsega in učinkov lažje doseže na ravni Unije. Zato lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (19) Ker so naloge Odbora, ustanovljenega s členom 8 Uredbe (ES) št. 116/2009, zaradi črtanja Priloge k Direktivi 93/7/EGS postale brezpredmetne, bi bilo treba sklice na navedeni odbor črtati.
- (20) Ker Priloga k Uredbi (EU) št. 1024/2012 vsebuje seznam določb o upravnem sodelovanju iz aktov Unije, ki se izvajajo prek IMI, bi bilo treba navedeno prilogo spremeniti, da se vanjo vključi ta direktiva.
- (21) Obveznost prenosa te direktive v nacionalno pravo bi morala biti omejena na tiste določbe, ki pomenijo vsebinsko spremembo glede na predhodne direktive. Obveznost prenosa nespremenjenih določb je določena z Direktivo 93/7/EGS.
- (22) Ta direktiva ne bi smela posegati v obveznosti držav članic glede rokov iz dela B Priloge I za prenos direktiv v nacionalno pravo –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Za namene te direktive V tej direktivi:

- 1) „Ppredmet kulturne dediščine“ pomeni predmet, ki je bil pred svojo protipravno odstranitvijo iz ozemlja države članice ali po njej uvrščen med „nacionalno bogastvo z umetniško, zgodovinsko ali arheološko vrednostjo“ po nacionalni zakonodaji ali upravnih postopkih v smislu člena 36 Pogodbe;

~~in~~

~~spada v eno od kategorij, naštetih v Prilogi, ali pa ne pripada nobeni od teh kategorij, temveč predstavlja sestavni del:~~

~~— javnih zbirk, navedenih v inventarjih muzejev, v arhivih ali v zaščitelih zbirkah knjižnic;~~

~~Za namene te direktive pomenijo "javne zbirke" zbirke, ki so last države članice, lokalnih ali regionalnih organov oblasti na ozemlju države članice ali ustanove na ozemlju države članice, ki je po zakonodaji te države članice opredeljena kot javna ustanova ter je last te države članice ali lokalnih ali regionalnih organov oblasti ali pa jo ti v večji meri financirajo;~~

~~— inventarjev cerkvenih institucij;~~

- 2) „Pprotipravno odstranjen iz ozemlja države članice“ pomeni:
- a) odstranjen iz ozemlja države članice tako, da so kršeni njeni predpisi o varstvu nacionalnega bogastva ali pa Uredba (EGS) št. 3911/92 116/2009,
- ali
- b) ki ni bil vrnjen ob koncu obdobja zakonite začasne odstranitve ali pa kakršno koli kršitev drugih pogojev, ki urejajo takšno začasno odstranitev;
- 3) „Ddržava članica, ki zahteva vračilo“ pomeni državo članico, iz katere ozemlja katere je bil predmet kulturne dediščine protipravno odstranjen;
- 4) „Ddržava članica, od katere se zahteva vračilo“ pomeni državo članico, na katere ozemlju katere je predmet kulturne dediščine, ki je bil protipravno odstranjen iz ozemlja druge države članice;
- 5) „Vvračilo“ pomeni fizično vračilo predmeta kulturne dediščine na ozemlje države članice, ki zahteva vračilo;

- 6) „Ilastnik“ pomeni osebo, ki fizično poseduje predmet kulturne dediščine v svojem imenu;
- 7) „Imetnik“ pomeni osebo, ki fizično poseduje predmet kulturne dediščine za tretje stranke;

↓ 93/7/EGS (prilagojeno)

- ☒ 8) „javne zbirke“ pomenijo zbirke, ki so last države članice, lokalnega ali regionalnega organa države članice ali ustanove na ozemlju države članice in so po zakonodaji te države članice opredeljene kot javne, če je taka ustanova last te države članice ali lokalnega ali regionalnega organa ali pa jo ta v večji meri financira. ☒

↓ 93/7/EGS

Člen 2

Predmeti kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni iz ozemlja države članice, se vrnejo v skladu s postopkom in v okoliščinah, določenih v tej direktivi.

Člen 3

Vsaka država članica imenuje enega ali več osrednjih organov, ~~da~~ za izvajanje naloge, določene ih s to direktivo.

Države članice obvestijo Komisijo o vseh osrednjih organih, ki so jih imenovali v skladu s tem členom.

↓ 93/7/EGS (prilagojeno)

Komisija objavi seznam teh osrednjih organov in morebitnih sprememb v zvezi z njimi v seriji C Uradnega lista ~~Evropskih skupnosti~~ ☒ Evropske unije ☒.

Člen 4

Osrednji organi držav članic sodelujejo med seboj in pospešujejo posvetovanje med pristojnimi državnimi organi držav članic. Ti organi predvsem:

↓ 93/7/EGS (prilagojeno)

- 1) po prejemu vloge države članice, ki zahteva vračilo, poiščejo navedeni predmet kulturne dediščine, ki je bil protipravno odstranjen iz njenega ozemlja, ter ugotovijo identiteto lastnika in/ali imetnika. ~~Vloga mora vsebovati vse podatke, potrebne za lažje iskanje, z posebno omembo dejanske ali domnevne lokacije predmeta;~~
-

↓ 93/7/EGS

⇒ novo

- 2) obvestijo ~~zadevno prizadeto~~ državo članico ~~o tem, kje na, da je bil na~~ njihovem ~~lastnem~~ ozemlju ~~odkrit je bil~~ predmet kulturne dediščine ~~odkrit in o tem,~~ da obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je bil predmet protipravno odstranjen iz ozemlja druge države članice;
 - 3) omogočijo pristojnim organom države članice, ki zahteva vračilo, da preverijo, ali je ta predmet res predmet kulturne dediščine, pod pogojem, da je ~~bilo~~ preverjanje opravljeno v roku ~~2~~ ⇒ petih ⇐ mesecev po obvestilu, določenem v ~~točki~~ odstavku 2. Če preverjanje ni ~~bilo~~ opravljeno v predpisanem roku, ~~se točki~~ odstavka 4 in 5 ne uporabljata več ~~prenhata veljati~~;
 - 4) v sodelovanju ~~z~~ ~~zadevno prizadeto~~ državo članico izvedejo kakršne koli ukrepe za fizično zaščito predmeta kulturne dediščine;
 - 5) s potrebnimi začasnimi ukrepi preprečijo ~~izognitev morebitna dejanja, s katerimi bi se izognili~~ postopku vračila;
-

↓ 93/7/EGS (prilagojeno)

- 6) v zvezi z vračilom nastopajo kot posrednik med lastnikom in/ali imetnikom ter državo članico, ki zahteva vračilo. ~~V ta namen smejo pristojni organi držav članic, od katerih se zahteva vračilo, brez poseganja v člen 5 najprej olajšati potek arbitražnega postopka v skladu z nacionalno zakonodajo države članice, od katere se zahteva vračilo, in pod pogojem, da država, ki zahteva vračilo, ter lastnik ali imetnik to uradno odobrita.~~

↓ 93/7/EGS (prilagojeno)

☒ Za namene točke 1 mora vloga države članice vsebovati vse podatke, potrebne za lažje iskanje, zlasti o dejanski ali domnevni lokaciji predmeta. ☒

☒ Za namene točke 6 lahko pristojni organi države članice, od katere se zahteva vračilo, brez poseganja v člen 5 olajšajo potek arbitražnega postopka v skladu z nacionalno zakonodajo države, od katere se zahteva vračilo, in če država, ki zahteva vračilo, ter lastnik ali imetnik to uradno odobrita. ☒

↓ novo

Osrednji organi držav članic za sodelovanje in medsebojno posvetovanje uporabljajo informacijski sistem za notranji trg (v nadaljnjem besedilu: IMI), ki je bil vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 1024/2012. Države članice odločijo o uporabi sistema IMI s strani drugih pristojnih organov za namene te direktive.

↓ 93/7/EGS

Člen 5

Država članica, ki zahteva vračilo, sme pred pristojnim sodiščem v državi članici, od katere se zahteva vračilo, ~~sprožiti postopek~~ proti lastniku ali, ~~v primeru~~, če tega ni, proti imetniku, ~~z namenom, da bi zagotovili sprožiti postopek za~~ vračilo predmeta kulturne dediščine, ki je bil protipravno odstranjen iz njenega ozemlja.

Postopek se lahko začne samo, če sta zahtevku za vračilo priložena:

- a) dokument, v katerem je opisan predmet ~~kulturne dediščine~~, ki je predmet zahteve, in v katerem je navedeno, da je to predmet kulturne dediščine;
- b) izjava pristojnih organov države članice, ki zahteva vračilo, da je bil predmet kulturne dediščine protipravno odstranjen iz njenega ozemlja.

Člen 6

Osrednji organ države članice, ki zahteva vračilo, nemudoma obvesti osrednji organ države članice, od katere se zahteva vračilo, da je bil sprožen postopek ~~z namenom zagotoviti za~~ vračilo zadevnega predmeta.

Osrednji organ države članice, od katere se zahteva vračilo, nemudoma obvesti osrednje organe drugih držav članic.

↓ novo

Izmenjava informacij poteka prek sistema IMI.

↓ 93/7/EGS (prilagojeno)
⇒ novo

Člen 7

1. Države članice v svoji zakonodaji določijo, da se postopek vračila, določen v tej direktivi, ne sme začeti več kot ~~eno leto~~ ⇒ tri leta ⇐ po ~~tistem datumu~~, ko ☒ osrednji organ ☒ države članice, ki zahteva vračilo, izve za lokacijo predmeta kulturne dediščine in ☒ identiteto ☒ ~~istovetnost~~ njegovega lastnika ali imetnika.

↓ 93/7/EGS (prilagojeno)

Takšen postopek se v nobenem primeru ne sme sprožiti več kot 30 let po ~~datumu tistem~~, ko je bil predmet protipravno odstranjen iz ozemlja države članice, ki zahteva vračilo.

Vendar pa v primeru predmetov, ki so del javnih zbirk, ~~omenjenih v iz členau 1(8) točki 1)~~, in predmetov cerkvene dediščine v državah članicah, kjer je ta dediščina po nacionalnem pravu pod posebnim varstvenim režimom ~~po nacionalnem pravu~~, za ☒ zahtevek ☒ postopek za vračilo velja časovna omejitev 75 let, razen v državah članicah, kjer za ☒ zahtevek ☒ postopek ~~nine velja~~ časovna omejitev, ali pa v primeru, ~~če obstajajo~~ dvostranskih sporazumov med državami članicami, ~~ki določajo katerimi je predpisana~~ časovna omejitev, ki presega 75 let.

2. Postopek za vračilo se ne sme začeti, če takrat, ko naj bi ga sprožili, odstranitev ☒ z ozemlja države članice, ki zahteva vračilo, ☒ ni več protipravna.

Člen 8

~~Razen v izjemah, določenih v členih 7 in 13, pristojno sodišče odredi vračilo zadevnega predmeta kulturne dediščine ob upoštevanju členov 7 in 13, kadar se ugotovi, da gre zanje za predmet kulturne dediščine v smislu člena 1(1) in da je bil ta protipravno odstranjen iz državnega ozemlja.~~

↓ 93/7/EGS (prilagojeno)

Člen 9

Kadar se odredi vračilo predmeta, pristojno sodišče države članice ~~v državah~~, od katerih se zahteva vračilo, prisodi lastniku ~~takšno pošteno nadomestilo, kot ga šteje za poštenega~~ glede na okoliščine primera, pod pogojem, da se prepriča, da je lastnik ☒ dokaže, da je ☒ pri pridobitvi predmeta ravnal s primerno skrbnostjo in pazljivostjo.

↓ novo

Pri določanju, ali je lastnik ravnal s primerno skrbnostjo, se upoštevajo vse okoliščine pridobitve predmeta, zlasti dokumentacija o njegovem izvoru, potrebna dovoljenja za iznos

predmeta na podlagi prava države članice, ki zahteva vračilo, narava vključenih strani, plačana cena, vpogled lastnika v dostopne registre ukradenih predmetov kulturne dediščine, vse ostale relevantne informacije in dokumenti, ki bi jih lastnik lahko razumno pridobil, posvetovanje z organi, do katerih bi lahko imel dostop, ali vsako drugo ravnanje, za katerega bi se v enakih okoliščinah odločila razumna oseba.

Lastnik se ne more sklicevati na dobro vero, če ni ravnal s primerno skrbnostjo glede na okoliščine.

↓ 93/7/EGS (prilagojeno)

~~Dokazno breme se določi po pravu države članice, od katere se zahteva vračilo.~~

V primeru donacije ali nasledstva lastnik ne sme biti v ugodnejšem položaju od osebe, od katere je na ta način predmet pridobil.

Država članica, ki zahteva vračilo, plača takšno nadomestilo po vračilu predmeta.

Člen 10

Stroške, nastale pri izvajanju odločitve, s katero se odredi vračilo predmeta kulturne dediščine, nosi država članica, ki zahteva vračilo. Enako velja za stroške ukrepov, omenjenih v členu 4(4).

Člen 11

Plačilo poštenega nadomestila in stroškov, omenjenih v členih 9 in 10, ne posega v pravico države članice, ki zahteva vračilo, ~~da zahteva povračilo teh zneskov~~ ~~ukrepanja z namenom, da bi si te zneske povrnila~~ od oseb, odgovornih za protipraven ☒ iznos ☐ odvzem predmetov kulturne dediščine ~~iz njenega svojega ozemlja.~~

Člen 12

Lastninska pravica na predmetu kulturne dediščine se po vračilu presoja po pravu države članice, ki zahteva vračilo.

Člen 13

Ta direktiva se ~~uporablja nanaša~~ samo ~~zana~~ predmete kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice na dan 1. januarja 1993 ali kasneje.

↓ 93/7/EGS (prilagojeno)
⇒ novo

Člen 14

1. Vsaka država članica sme ~~razširiti~~ svojo obveznost za vračilo ~~razširiti~~ ☒ na ☐ predmete ~~ov~~ kulturne dediščine ~~tako, da zajema kategorije predmetov, ki niso vsebovani~~ ☒ opredeljeni ☐ v seznamu v Prilogi ~~⇒ členu 1(1) ⇐~~.

↓ 93/7/EGS (prilagojeno)
⇒ novo

2. Vsaka država članica sme ~~uporabiti~~ režim, določen v tej direktivi, uporabiti za zahteve po vračilu predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni ~~iz njenega ozemlja drugih držav članic~~ ☒ pred 1. januarjem 1993 ☒.

Člen 15

Ta direktiva ne posega v kakršen koli pravdni ali kazenski postopek, ki bi ga lahko po nacionalni zakonodaji držav članic začela država članica, ki zahteva vračilo, in/ali lastnik ukradenega predmeta kulturne dediščine.

Člen 16

1. Države članice vsakiha ~~tri~~ ⇒ pet ☐ leta, prvič pa ~~februarja 1996~~ ⇒ [...], pošljejo Komisiji poročilo o uporabi te direktive.

↓ 93/7/EGS (prilagojeno)
⇒ novo

2. Komisija vsakiha ~~tri~~ ⇒ pet ☐ leta pošlje Evropskemu parlamentu, Svetu in ☒ Evropskemu ☒ ekonomsko-socialnemu odboru poročilo o oceni ponovnim pregledom uporabe te direktive. ⇒ Poročilu se po potrebi priložijo ustrezni predlogi. ☐

↓ 93/7/EGS

~~3. Svet po preteku triletnega obdobja uporabe te direktive ponovno pregleda njeno učinkovitost in jo na predlog Komisije po potrebi prilagodi.~~

~~4. V vsakem primeru Svet na predlog Komisije vsaka tri leta preuči in, kadar je primerno, posodobi zneske, navedene v Prilogi, na temelju gospodarskih in denarnih pokazateljev v Skupnosti.~~

Člen 17

~~Komisiji pomaga Odbor, ustanovljen s členom 8 Uredbe (EGS) št. 3911/92.~~

~~Odbor prouči kakršna koli vprašanja, ki izvirajo iz uporabe Priloge k tej direktivi in jih sproži njegov predsednik bodisi na lastno pobudo ali na zahtevo predstavnika države članice.~~

↓ novo

Člen 17

V Prilogo k Uredbi (EU) št. 1024/2012 se doda točka 6:

„6. Direktiva xxxx/xx/EU Evropskega parlamenta in Sveta o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice (*): člena 4 in 6.

(*) UL L [...].“

↓ 93/7/EGS (prilagojeno)

Člen 18

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, v devetih mesecih po njenem sprejetju, razen v kolikor gre za Kraljevino Belgijo, Zvezno republiko Nemčijo in Kraljevino Nizozemsko, ki morajo doseči uskladitev s to direktivo ☒ členi [s točko 1 člena 1, točko 3 prvega odstavka člena 4, četrtem odstavkom člena 4, tretjim odstavkom člena 6, členom 7, členom 9 in členom 16] te direktive ☒ najkasneje dvanajst mesecev od datuma njenega sprejetja.

☒ Besedilo teh določb ☒ O tem takoj obvestijo ☒ nemudoma sporočijo ☒ Komisiji. ~~Ke~~ Države članice ~~se v sprejetih sprejmejo te predpisi~~ se morajo sklicevati sklicujejo na to direktivo ali pa sklic se nanjo sklicujejo navedejo ob njihovi uradni objavi. ☒ Vključujejo tudi izjavo, da se sklicevanja v veljavnih zakonih in drugih predpisih na direktivo(-e), ki se razveljavlja/jo s to direktivo, upoštevajo kot sklicevanja na to direktivo. ☒ Način sklicevanja ☒ in obliko izjave ☒ določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 19

Direktiva 93/7/EGS, kakor je bila spremenjena z direktivama iz dela A Priloge I, se z dnem [...] razveljavi brez poseganja v obveznosti držav članic glede rokov za prenos direktiv iz dela B Priloge I v nacionalno pravo.

Sklici na razveljavljeno direktivo se upoštevajo kot sklici na to direktivo in se berejo v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge II.

Člen 20

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Členi [...] se uporabljajo od [...].

Člen 21

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

*Za Evropski parlament
Predsednik*

*Za Svet
Predsednik*

↓ 93/7/EGS

PRILOGA

Kategorije iz druge alineje člena 1(1), v katere mora spadati predmet, uvrščen med „nacionalno bogastvo“ v smislu člena 36 Pogodbe, da se lahko zahteva njegovo vračilo na podlagi te direktive

- A. 1. Arheološki predmeti, ki so starejši od 100 let in ki so del:
- izkopanin in najdb na kopnem ali pod vodo;
 - arheoloških območij;
 - arheoloških zbirk;
2. Elementi, ki predstavljajo sestavni del umetniških, zgodovinskih ali verskih spomenikov, ki so bili razstavljeni in so starejši od 100 let.

↓ 96/100/ES, točka 1(a) člena 1

3. Slike, razen tistih, ki so vključene v kategoriji 3A ali 4, ki so izključno ročno izdelane, na katerem koli nosileu in v katerem koli materialu²⁷.

↓ 96/100/ES, točka 1(b) člena 1

- 3 A. Akvareli, gvaši in pasteli, ki so v celoti ročno izdelani, v katerem koli materialu in na katerem koli nosileu⁺.

↓ 96/100/ES, točka 1(c) člena 1

4. Mozaiki v katerem koli materialu, v celoti ročno izdelani, razen tistih, ki spadajo v kategoriji 1 in 2, in risbe na katerem koli nosileu, v celoti ročno izdelane in v katerem koli materialu⁺.

↓ 93/7/EGS

5. Originalna grafična dela, odtisi, sitotiski in litografije s ploščami in originalni plakati⁺.
6. Originalne velike in male plastike ter kopije, ki so izdelane po istem postopku kot originali⁺ in ne spadajo v kategorijo 1.
7. Fotografije, filmi in njihovi negativi⁺.
8. Inkunabule in rokopisi, vključno z zemljevidi in partiturami, posamezno ali v zbirkah⁺.

²⁷

Ki so starejše od petdeset let in niso last avtorja.

- ~~9. Knjige, starejše od 100 let, posamično ali v zbirkah.~~
- ~~10. Tiskani zemljevidi, starejši od 200 let.~~
- ~~11. Arhivi in deli arhivov, ki so starejši od 50 let, katere koli vrste ali na katerem koli nosilec.~~
- ~~12. a) Zbirke²⁸ in primerki iz zooloških, botaničnih, mineraloških ali anatomskih zbirk;~~
- ~~b) Zbirke² zgodovinskega, paleontološkega, etnografskega ali numizmatičnega pomena.~~
- ~~13. Prevozna sredstva, starejša od 75 let.~~
- ~~14. Kateri koli drug starinski predmet, ki ni vključen v kategorije A.1 do A.13, in je starejši od 50 let.~~

~~Ta direktiva zajema predmete kulturne dediščine iz kategorij A1 do A14 le, če njihova vrednost ustreza finančnemu pragu pod B ali ga presega.~~

~~**B. Finančni pragovi, ki se uporabljajo za določene kategorije iz dela A (v ekujih)**~~

↓ 2001/38/ES, točka 1 člena 1

~~VREDNOST:~~

~~Ne glede na vrednost~~

↓ 93/7/EGS

- ~~1 (arheološki predmeti)~~
- ~~2 (razstavljeni spomeniki)~~
- ~~8 (inkunabule in rokopisi)~~
- ~~11 (arhivi)~~
- ~~15 000~~
- ~~4 (mozaike in risbe)~~
- ~~5 (grafična dela)~~
- ~~7 (fotografije)~~
- ~~10 (tiskani zemljevidi)~~

↓ 96/100/ES, točka 2 člena 1

~~30 000~~

²⁸

Kot je opredelilo Sodišče Evropskih skupnosti v Sodbi v zadevi 252/84, kot sledi: „Zbirateljski predmeti v smislu tarifne številke 99.05 skupne carinske tarife so predmeti, ki imajo zahtevano značilnosti za vključitev v zbirko, torej izdelki, ki so relativno redki, se navadno ne uporabljajo za prvoten namen, z njimi pa se posebej trguje izven običajnih tržnih poti za podobne izdelke in imajo visoko vrednost.“

~~3A. (akvareli, gvaši in pasteli)~~

↓ 93/7/EGS

~~50 000~~

~~6 (plastike)~~

~~9 (knjige)~~

~~12 (zbirke)~~

~~13 (prevozna sredstva)~~

~~14 (drugi predmeti)~~

~~150 000~~

~~3 (slike)~~

~~Ocena, ali so pogoji glede finančne vrednosti izpolnjeni ali ne, se poda, kadar se zahteva vračilo. Finančna vrednost je vrednost predmeta v državi članici, od katere se vračilo zahteva.~~

~~Za države članice, katerih denarna valuta ni evro, se vrednosti, izražene v evrih v Prilogi, pretvorijo in izrazijo v nacionalnih valutah po menjalnem tečaju z dne 31. decembra 2001, objavljenem v Uradnem listu Evropskih skupnosti. Za države članice, katerih denarna valuta ni evro, se vrednosti, izražene v evrih v Prilogi, pretvorijo in izrazijo v nacionalnih valutah po menjalnem tečaju z dne 31. decembra 2001, objavljenem v Uradnem listu Evropskih skupnosti. Izračun teh protivrednosti temelji na povprečni dnevni vrednosti navedenih valut, izraženih v evru, v 24 mesecih, ki se končajo zadnji dan avgusta pred pregledom, ki začne veljati 31. decembra. Svetovadni odbor za predmete kulturne dediščine na predlog Komisije pregleda metodo izračuna načeloma dve leti po prvi uporabi. Za vsak pregled se vrednosti, izražene v evru, in njihove protivrednosti v nacionalni valuti redno objavljajo v Uradnem listu Evropskih skupnosti v prvih dneh novembra pred datumom, ko pregled začne veljati.~~

PRILOGA I

Del A

Razveljavljena direktiva s seznamom njenih zaporednih sprememb (iz člena 19)

Direktiva Sveta 93/7/EGS	(UL L 74, 27.3.1993, str. 74)
Direktiva 96/100/ES Evropskega parlamenta in Sveta	(UL L 60, 1.3.1997, str. 59)
Direktiva 2001/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta	(UL L 187, 10.7.2001, str. 43)

Del B

Roki za prenos v nacionalno pravo (iz člena 19)

Direktiva	Roki za prenos
93/7/EGS	15. 12. 1993 ²⁹
96/100/ES	1. 9. 1997
2001/38/ES	31. 12. 2001

²⁹

Rok za prenos v nacionalno pravo za Belgijo, Nemčijo in Nizozemsko je bil 15. marec 1994.

PRILOGA II

KORELACIJSKA TABELA

Direktiva 93/7/EGS	Ta direktiva
Člen 1, točka 1, prva alineja	Člen 1, točka 1
Člen 1, točka 1, druga alineja, uvodne besede	_____
Člen 1, točka 1, druga alineja, prva podalineja, prvi pododstavek	_____
Člen 1, točka 1, druga alineja, prva podalineja, drugi pododstavek	Člen 1, točka 8
Člen 1, točka 1, druga alineja, druga podalineja	_____
Člen 1, točka 2, prva alineja	Člen 1, točka 2(a)
Člen 1, točka 2, druga alineja	Člen 1, točka 2(b)
Člen 1, točke 3 do 7	Člen 1, točke 3 do 7
Člena 2 in 3	Člena 2 in 3
Člen 4, prvi odstavek	Člen 4, prvi odstavek
Člen 4, točka 1, drugi stavek	Člen 4, drugi odstavek
Člen 4, točka 6, drugi stavek	Člen 4, tretji odstavek
_____	Člen 4, četrti odstavek
Člen 5, prvi odstavek	Člen 5, prvi odstavek
Člen 5, drugi odstavek, prva alineja	Člen 5, drugi odstavek, točka (a)
Člen 5, drugi odstavek, druga alineja	Člen 5, drugi odstavek, točka (b)
Člen 6, prvi odstavek	Člen 6, prvi odstavek
Člen 6, drugi odstavek	Člen 6, drugi odstavek
_____	Člen 6, tretji odstavek
Člena 7 in 8	Člena 7 in 8
Člen 9, prvi odstavek	Člen 9, prvi odstavek
Člen 9, drugi odstavek	_____
_____	Člen 9, drugi odstavek
_____	Člen 9, tretji odstavek

Člena 9, tretji in četrti odstavek

Členi 10 do 15

Člen 16, točki 1 in 2

Člen 16, točka 3

Člen 16, točka 4

Člen 17

Člen 18

Člen 19

Priloga

Člen 9, četrti in peti odstavek

Členi 10 do 15

Člen 16, točki 1 in 2

Člen 17

Člen 18, točka 1

Člen 18, točka 2

Člen 19

Člen 20, prvi odstavek

Člen 20, drugi odstavek

Člen 21

Priloga I

Priloga II

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

- 1.1. Naslov predloga/pobude**
- 1.2. Zadevna področja v strukturi ABM/ABB**
- 1.3. Vrsta predloga/pobude**
- 1.4. Cilji**
- 1.5. Utemeljitev predloga/pobude**
- 1.6. Trajanje ukrepa in finančnih posledic**
- 1.7. Načrtovani načini upravljanja**

2. UKREPI UPRAVLJANJA

- 2.1. Pravila o spremljanju in poročanju**
- 2.2. Upravljavski in kontrolni sistem**
- 2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti**

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

- 3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice**
- 3.2. Ocenjene posledice za odhodke**
 - 3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odhodke*
 - 3.2.2. Ocenjene posledice za odobritve za poslovanje*
 - 3.2.3. Ocenjene posledice za odobritve za upravne zadeve*
 - 3.2.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom*
 - 3.2.5. Udeležba tretjih oseb pri financiranju*
- 3.3. Ocenjene posledice za prihodke**

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice (Prenovitev)

1.2. Zadevna področja v strukturi ABM/ABB³⁰

Naslov 2 – Podjetništvo – Poglavje 02 03: Notranji trga blaga in sektorske politike

1.3. Vrsta predloga/pobude

Predlog/pobuda se nanaša na **obstoječ ukrep, preusmerjen v nov ukrep.**

1.4. Cilji

1.4.1. Večletni strateški cilji Komisije, ki naj bi bili doseženi s predlogom/pobudo

Prispevati k varstvu predmetov kulturne dediščine v okviru notranjega trga.

1.4.2. Posamezni cilji in zadevne dejavnosti v strukturi ABM/ABB

Posamezni cilj: državam članicam omogočiti vračilo predmetov kulturne dediščine, uvrščenih med nacionalno bogastvo, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice leta 1993 ali pozneje.

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

Navedite, kakšne posledice naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence/ciljne skupine.

Cilj tega predloga je povečati število vračil predmetov kulturne dediščine, uvrščenih med nacionalno bogastvo, in zmanjšati stroške vračil. Vplival bo na preprečevanje nezakonite trgovine s predmeti kulturne dediščine in boj proti njej v Uniji.

1.4.4. Kazalniki rezultatov in posledic

Navedite, s katerimi kazalniki se bo spremljalo izvajanje predloga/pobude.

- povečanje števila postopkov vračila;
- povečanje števila vračil predmetov kulturne dediščine, uvrščenih med nacionalno bogastvo;
- spremljanje vlog za iskanje predmeta kulturne dediščine v smislu člena 4(1) Direktive;
- spremljanje obvestil o najdbi predmeta kulturne dediščine v smislu člena 4(2) Direktive;
- primerljivost statističnih podatkov v zvezi z uporabo Direktive;
- anketa o zadovoljstvu osrednjih organov z uporabo sistema IMI.

³⁰

ABM: upravljanje po dejavnostih – ABB: oblikovanje proračuna po dejavnostih.

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno

Splošni cilj te pobude je prispevati k varstvu predmetov kulturne dediščine na notranjem trgu z omogočanjem lažjega vračila predmetov kulturne dediščine, uvrščenih med nacionalno bogastvo, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice leta 1993 ali pozneje.

1.5.2. Dodana vrednost ukrepanja EU

Zaradi čezmejne razsežnosti protipravnih odstranitv predmetov kulturne dediščine z ozemlja je Unija v boljšem položaju za ukrepanje na tem področju.

1.5.3. Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti

Ocene Direktive 93/7/EGS kažejo na omejeno učinkovitost obstoječe ureditve za vračilo nekaterih predmetov kulturne dediščine, uvrščenih med nacionalno bogastvo.

Poleg tega je Komisija na podlagi študij in poročil strokovnjakov o preprečevanju nezakonite trgovine s predmeti kulturne dediščine in boju proti njej ugotovila, da je potrebna revizija Direktive.

1.5.4. Skladnost in možnosti sinergij z drugimi zadevnimi instrumenti

Ta pobuda je v celoti skladna z drugimi ukrepi in politikami na področju predmetov kulturne dediščine.

1.6. Trajanje ukrepa in finančnih posledic

Časovno neomejen(-a) predlog/pobuda

1.7. Načrtovani načini upravljanja³¹

Neposredno centralizirano upravljanje – Komisija.

³¹

Pojasnila o načinih upravljanja in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

Navedite pogostost in pogoje.

Člen 16 določa načine ocenjevanja in spremljanja, ki bodo drugim institucijam Unije zagotovili informacije o uporabi Direktive. Poročila o uporabi in poročila o oceni Direktive se bodo sestavila vsakih pet let.

2.2. Upravljavski in kontrolni sistem

2.2.1. Ugotovljena tveganja

Ugotovljeno ni bilo nobeno finančno tveganje.

2.2.2. Načrtovani načini kontrole

Predvidena sredstva nadzora so določena v finančni uredbi in Uredbi (EU) št. 1268/2012.

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Navedite obstoječe ali načrtovane preprečevalne in zaščitne ukrepe.

Komisija mora zagotoviti zaščito finančnih interesov Evropske unije z izvajanjem preventivnih ukrepov proti goljufijam, korupciji in drugemu protipravnemu ravnanju, z učinkovitim preverjanjem, izterjavo neupravičeno izplačanih zneskov, ob odkritju nepravilnosti pa z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračalnimi kaznimi v skladu z uredbami (ES, Euratom) št. 2988/95, (Euratom, ES) št. 2185/96 in (ES) št. 1073/1999.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

- Obstoječe odhodkovne proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic.

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
		dif./ nedif. (³²)	držav Efte ³³	držav kandidatk ³⁴	tretjih držav	po členu 21(2)(b) finančne uredbe
[...]	[XX YY YY YY] [...]	dif./ nedif.				

Zahtevane nove proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic.

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	Številka [poimenovanje.....]	dif./ nedif.	držav Efte	držav kandidatk	tretjih držav	po členu 21(2)(b) finančne uredbe
	[XX YY YY YY]		DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

³² Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

³³ Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

³⁴ Države kandidatke in po potrebi potencialne države kandidatke z Zahodnega Balkana.

3.2. Ocenjene posledice za odhodke

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odhodke

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira									
GD za podjetništvo in industrijo				2015	2016	2017	2018	2019	SKUPAJ
• Odobritve za poslovanje				0	0	0	0	0	0
Odobritve za GD za podjetništvo in industrijo SKUPAJ	obveznosti		=1+1a+3	0	0	0	0	0	0
	plačila		=2+2a+3	0	0	0	0	0	0
Razdelek večletnega finančnega okvira									
GD za podjetništvo in industrijo		5	„Upravnih odhodki“						
• Človeški viri				0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,0
• Drugi upravni odhodki				0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,25
GD za podjetništvo in industrijo SKUPAJ		odobritve		0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	1,25
Odobritve iz RAZDELKA 5 večletnega finančnega okvira SKUPAJ		(obveznosti = plačila skupaj) skupaj		0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	1,25
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 5 večletnega finančnega okvira SKUPAJ		obveznosti		0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	1,25
		plačila		0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	1,25

3.2.2. Ocenjene posledice za odobritve za poslovanje

Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.

3.2.3. Ocenjene posledice za odobritve za upravne zadeve

3.2.3.1. Povzetek

Za predlog so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	2015	2016	2017	2018	2019	SKUPAJ
--	------	------	------	------	------	--------

RAZDELEK 5 večletnega finančnega okvira						
Človeški viri	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,0
Drugi upravni odhodki	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,25
Seštevek za RAZDELEK 5 večletnega finančnega okvira	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	1,25

Odobritve zunaj RAZDELKA 5³⁵ večletnega finančnega okvira						
Človeški viri	0	0	0	0	0	0
Drugi upravni odhodki	0	0	0	0	0	0
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 5 večletnega finančnega okvira	0	0	0	0	0	0

SKUPAJ	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	1,25
---------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

³⁵

Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

3.2.3.2. Ocenjene potrebe po človeških virih

Za predlog so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

ocena, izražena v celih številkah (ali na največ eno decimalno mesto natančno)

	2015	2016	2017	2018	2019
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)					
02 01 01 01 (sedež in predstavništva Komisije)	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	EPDČ = 1,5	EPDČ = 1,5	EPDČ = 1,5	EPDČ = 1,5	EPDČ = 1,5
XX 01 01 02 (delegacije)	0	0	0	0	0
XX 01 05 01 (posredne raziskave)	0	0	0	0	0
10 01 05 01 (neposredne raziskave)	0	0	0	0	0
• Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa: EPDČ)³⁶					
XX 01 02 01 (PU, ZU, NNS iz splošnih sredstev)	0	0	0	0	0
XX 01 02 02 (PU, ZU, MSD, LU in NNS na delegacijah)	0	0	0	0	0
XX 01 04 yy ³⁷	-- na sedežu ³⁸	0	0	0	0
	-- na delegacijah	0	0	0	0
XX 01 05 02 (PU, ZU, NNS za posredne raziskave)	0	0	0	0	0
10 01 05 02 (PU, ZU, NNS za neposredne raziskave)	0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite)	0	0	0	0	0
SKUPAJ	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	EPDČ = 1,5	EPDČ = 1,5	EPDČ = 1,5	EPDČ = 1,5	EPDČ = 1,5

Potrebe po človeških virih se krijejo z osebjem GD, dodeljenim za upravljanje tega ukrepa in/ali prerazporejenim znotraj GD, po potrebi z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v okviru postopka letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	Upravljanje prenos in izvajanje Direktive.
--------------------------------	--

³⁶ PU = pogodbeni uslužbenec; LU = lokalni uslužbenec; NNS = napoteni nacionalni strokovnjak; ZU = začasni uslužbenec; MSD = mladi strokovnjak na delegaciji.

³⁷ V okviru zgornje meje za zunanje sodelavce iz odobritev za poslovanje (prej vrstice BA).

³⁸ Zlasti za strukturna sklada, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) in Evropski sklad za ribištvo (ESR).

3.2.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

Predlog je v skladu z veljavnim večletnim finančnim okvirom.

3.2.5. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb.

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

Predlog nima finančnih posledic za prihodke.

**SVET
EVROPSKE UNIJE**

**Bruselj, 11. junij 2013 (13.06)
(OR. en)**

**Medinstitucionalna zadeva:
2013/0162 (COD)**

**10471/13
ADD 1**

**CULT 70
MI 501
ENFOPOL 172
ENFOCUSTOM 103
UD 121
CODEC 1323**

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalnega sekretarja Evropske komisije: direktor Jordi AYET PUIGARNAU
Datum prejema:	31. maj 2013
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije Uwe CORSEPIUS
Št. dok. Kom.:	SWD(2013) 188 final
Zadeva:	DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE POVZETEK OCENE UČINKA Spremni dokument k predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice

Delegacije prejmejo priloženi dokument Komisije SWD(2013) 188 final.

Priloga: SWD(2013) 188 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 30.5.2013
SWD(2013) 188 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Spremni dokument

k predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice (prenovitev)

{COM(2013) 311 final}
{SWD(2013) 189 final}

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Spremni dokument

k predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice (prenovitev)

1. OPREDELITEV PROBLEMA

Namen Direktive 93/7/EGS z dne 15. marca 1993 o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni iz ozemlja države članice¹, je zagotoviti vračilo nekaterega nacionalnega bogastva, ki je bilo protipravno odstranjeno z ozemlja države članice po 1. januarju 1993.

Nacionalni organi, ki so za Direktivo pristojni (v nadaljnjem besedilu: osrednji organi), jo vidijo kot potreben instrument za varovanje nacionalne dediščine. Vendar isti organi kritizirajo omejeno učinkovitost Direktive pri zagotavljanju vračila nekaterih predmetov kulturne dediščine, ki so uvrščeni med „nacionalno bogastvo z umetniško, zgodovinsko ali arheološko vrednostjo“ v skladu z nacionalno zakonodajo ali upravnimi postopki v smislu člena 36 Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: nacionalno bogastvo).

V oceni učinka so opredeljeni trije glavni razlogi:

1. pogoji, ki jih morajo izpolnjevati predmeti, uvrščeni med nacionalno bogastvo, da so lahko predmet vračila, tj. da morajo poleg tega spadati v eno od 15 kategorij iz Priloge (med katerimi so na primer arheološki predmeti, slike, originalna grafična dela ali arhivi) ter dosegati določeno minimalno starost (50, 75 ali 100 let) in/ali minimalno vrednost (15 000, 30 000, 50 000 ali 150 000 EUR);
2. kratek enoletni rok za postopek vračila;
3. strošek zagotovitve nadomestila lastniku. V Direktivi je določeno, da sodišče lastniku prisodi nadomestilo, če je pri pridobitvi predmeta ravnal s primerno skrbnostjo. V državah članicah bi lahko bila pridobitev nadomestila (in/ali njegov znesek) predmet različnih odločitev v podobnih okoliščinah. Ta določba bi lahko povzročila dvomnosti ter za nekatere države članice vračilo podražila ali celo onemogočila.

Nacionalni organi morajo zaradi težav, s katerimi se srečujejo pri vračilu, pogosto uporabiti mehanizme, ki jih določa mednarodna Konvencija UNESCO o ukrepih za prepoved in preprečevanje nedovoljenega uvoza in izvoza kulturnih dobrin ter prenosa lastninske pravice na njih iz leta 1970, in/ali ukrepe Konvencije Unidroit-a o ukradenih ali nezakonito izvoženih predmetih kulturne dediščine iz leta 1995².

¹ Direktiva Sveta 93/7/EGS z dne 15. marca 1993 o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni iz ozemlja države članice, UL L 74, 27.3.1993, str. 74, kakor je bila spremenjena z Direktivo 96/100/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. februarja 1997, UL L 60, 1.3.1997, str. 59, in Direktivo 2001/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2001, UL L 187, 10.7.2001, str. 43.

² Teh konvencij niso ratificirale vse države članice Unije: Konvencijo UNESCO iz leta 1970 je ratificiralo 22 držav članic, Konvencijo UNIDROIT iz leta 1995 pa 13 držav članic.

2. ANALIZA SUBSIDIARNOSTI

Člen 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) dovoljuje Uniji sprejetje ukrepov za lažje delovanje notranjega trga blaga, ki vključuje tudi predmete kulturne dediščine.

Določitev pravil glede vračila je eden od načinov za olajšanje delovanja tega trga. Vendar Unija ni pristojna za opredelitev nacionalnega bogastva ali določitev vrst nacionalnih sodišč, ki so pristojna za postopke vračila.

Ker bi samostojno delovanje držav članic na področju vračila lahko naletelo na razlike med nacionalnimi predpisi, je bila ob nastanku notranjega trga sprejeta Direktiva 93/7/EGS.

Zaradi čezmejne razsežnosti protipravnih odstranitvev predmetov kulturne dediščine je Unija v boljšem položaju za obravnavanje teh vidikov ter omogočanje vračila predmetov, ki so bili protipravno odstranjeni in se nahajajo na ozemlju neke države članice. Med javnim posvetovanjem je velika večina osrednjih organov in predstavnikov javnega sektorja podprla ukrepanje Unije za izboljšane sistema vračila predmetov, ki so uvrščeni med nacionalno bogastvo. Večina državljanov in zasebnih gospodarskih subjektov pa je menila, da za zagotavljanje vračila predmetov kulturne dediščine, ki so uvrščeni med nacionalno bogastvo, ukrepanje Unije ni potrebno.

3. CILJI

Splošni cilj te pobude je prispevati k varstvu predmetov kulturne dediščine v okviru notranjega trga. Posamezni cilj je državam članicam omogočiti vračilo predmetov kulturne dediščine, uvrščenih med nacionalno bogastvo, ki so bili protipravno odstranjeni z njihovega ozemlja leta 1993 ali pozneje.

Operativna cilja te pobude sta povečanje primerov vračil predmetov, uvrščenih med nacionalno bogastvo, in zmanjšanje stroškov vračil.

Ti cilji so v skladu s sklepi Sveta Evropske unije z dne 13. in 14. decembra 2011, ki Komisiji priporočajo podpiranje držav članic pri učinkovitem varstvu predmetov kulturne dediščine, da se prepreči nezakonita trgovina z njimi in zagotovi boj proti njej ter po potrebi spodbudijo dopolnilni ukrepi.

4. MOŽNOSTI POLITIKE

Možnosti politike so bile opredeljene na podlagi naslednjih hipotez:

- prosti pretok predmetov kulturne dediščine je temeljno načelo, ki ga priznava Pogodba (PDEU). Ta pogodba priznava tudi pravico držav članic do omejitve te svoboščine za varstvo predmetov kulturne dediščine, ki so uvrščeni med nacionalno bogastvo;
- za opredelitev pojma nacionalno bogastvo in ukrepov za njegovo varstvo so pristojne države članice;
- samo država članica ima pravico, da sproži postopek vračila, ne glede na vrsto lastništva (javno ali zasebno);
- Direktiva na podlagi člena 345 PDEU ne vključuje vidikov glede lastništva predmetov, katerih vračilo se zahteva.

V poročilu niso analizirane možnosti, ki so zunaj pristojnosti Unije ali ki ne izpolnjujejo pravil Pogodbe (PDEU).

Poleg **izhodiščnega scenarija „neukrepanja“ (možnost 1)** so bile preučene naslednje možnosti³:

Možnost 2: spodbujanje uporabe skupnih orodij med osrednjimi organi

Komisija bi predlagala uporabo informacijskega orodja za boljše upravno sodelovanje in dogovarjanje med osrednjimi organi.

Možnost 3: revizija Direktive 93/7/EGS

Direktiva 93/7/EGS, kakor je bila spremenjena z direktivama 96/100/ES in 2001/38/ES, bi se revidirala, da i) se področje uporabe Direktive razširi na vse predmete, ki so jih države članice uvrstile med nacionalno bogastvo, da (ii) se podaljšajo roki za postopke vračila in preverjanje, ali je najdeni predmet predmet kulturne dediščine, ter da (iii) se uskladijo pogoji glede zagotovitve nadomestila lastniku.

Možnost 4: spodbujanje držav članic k ratifikaciji in izvajanju konvencije UNESCO iz leta 1970 o predmetih kulturne dediščine

Komisija bi sprožila informacijsko kampanjo, s katero bi države članice spodbujala k ratifikaciji oziroma izvajanju Konvencije UNESCO iz leta 1970⁴.

5. OCENA UČINKA

Nobena od zgoraj opisanih možnosti načeloma ne vpliva na ustvarjanje delovnih mest, okolje, konkurenčnost ali Listino o temeljnih pravicah.

Navedene možnosti vplivajo na varstvo nacionalne kulturne dediščine, za katero je obstoj učinkovitih mehanizmov vračila pomemben pogoj.

Možnosti 1, 2 in 3 vplivajo tudi na dobro delovanje notranjega trga, saj prispevajo k usklajevanju prostega pretoka predmetov kulturne dediščine z varstvom nacionalnega bogastva. Možnost 3 bi lahko vplivala na nekatere akterje trga z umetninami, kot so antikvariati ali dražbene hiše, ki so po večini mala in srednja podjetja.

Analiza možnosti je zlasti kvalitativna.

5.1. Možnost 1: izhodiščni scenarij „neukrepanja“

S to možnostjo se ne bi odzvali na pozive osrednjih organov, naj Direktiva postane učinkovitejši instrument za vračilo katerega koli predmeta, ki je uvrščen med nacionalno bogastvo.

Odgovori na javno posvetovanje kažejo, da po mnenju 61,02 % sodelujočih iz zasebnega sektorja Direktiva povsem ustreza potrebam držav članic glede vračila nacionalnega bogastva. Vendar je tega mnenja samo 20,83 % predstavnikov javnega sektorja.

Komisija nima splošnih informacij o operativnih stroških, povezanih z uporabo Direktive. Upravno breme, povezano s sestavo poročila o uporabi Direktive vsake tri leta, se ocenjuje na 55 000 EUR, kar pomeni približni letni strošek v višini 18 000 EUR⁵.

³ Druge možnosti, kot so i) ratifikacija Konvencije UNESCO iz leta 1970 in Konvencije UNIDROIT iz leta 1995 s strani Unije, ii) opredelitev strategije Unije za ratifikacijo Konvencije UNIDROIT s strani vseh držav članic, iii) nadomestitev Direktive 93/7/EGS z uredbo in iv) razveljavitev Direktive 93/7/EGS, so bile zaradi razlogov izvedljivosti opuščene že po prvih fazah preučevanja različnih rešitev.

⁴ Na spletišču UNESCO so podrobne informacije o izvajanju Konvencije UNESCO iz leta 1970 s strani 22 držav članic in o sprejetih ukrepih za boj proti nezakoniti trgovini:
<http://www.unesco.org/new/fr/culture/themes/movable-heritage-and-museums/illicit-traffic-of-cultural-property/1970-convention/examination-of-national-reports/#c280797>.

5.2. Možnost 2: spodbujanje uporabe skupnih orodij med osrednjimi organi

Med ocenjevanji Direktive so osrednji organi ugotovili postopne izboljšave, vendar so izpostavili, da so njihovi kontakti slabo strukturirani, kar je zlasti posledica neobstoja skupnega sistema posvetovanja in jezikovnih preprek.

Ta možnost predvideva uporabo informacijskega sistema za notranji trg (v nadaljnjem besedilu: IMI) za lažje upravno sodelovanje in izmenjavo informacij med osrednjimi organi. To orodje, ki ga je razvila Komisija, je dostopno prek spleta in za njegovo uporabo ni treba namestiti nobene programske opreme. Gre za varno večjezično aplikacijo, ki omogoča hitro izmenjavo informacij med pristojnimi organi. Vsebuje sistem elektronskih obvestil, standardizirane obrazce v vseh jezikih, sezname vnaprej prevedenih vprašanj/odgovorov, orodje za strojno prevajanje, vgrajeno v sistem, ter mehanizem za sledenje vloženim zahtevkom.

Uporaba IMI bi zahtevala razvoj ad hoc modula, ki bi bil prilagojen potrebam Direktive.

Tako orodje bi olajšalo uporabo Direktive in bi pozitivno vplivalo na število vračil, zlasti sporazumnih.

Med javnim posvetovanjem je tretjina predstavnikov javnega sektorja menila, da je okrepitev upravnega sodelovanja in posvetovanja najboljša rešitev za lažje vračilo nacionalnega bogastva. 61,02 % predstavnikov zasebnega sektorja pa je menilo, da zdajšnjega stanja ni treba spreminjati in da za vračilo nacionalnega bogastva ni potrebno okrepljeno sodelovanje.

Stroški razvoja ad hoc modula ter uporabe in vzdrževanja sistema IMI bi se krili iz proračuna Unije. Komisija bi poskrbela tudi za organizacijo potrebnih usposabljanj ob uvedbi modula in za njegovo nemoteno delovanje.

Stroške, povezane z dejavnostmi v zvezi z IMI, med katerimi so človeški viri (uporabniki IMI na nacionalni ravni naj bi bile načeloma osebe, ki so že zadolžene za to področje), usposabljanje različnih uporabnikov, promocija in tehnična podpora ter upravljanje sistema na nacionalni ravni, bi nosila država članica. Z uporabo sistema IMI bi se upravno breme, povezano z obvezno predložitvijo nacionalnega poročila o uporabi Direktive vsake tri leta, lahko zmanjšalo na 27 500 EUR vsaka tri leta; letno upravno breme bi znašalo okoli 9 000 EUR.

5.3. Možnost 3: revizija Direktive 93/7/EGS

Cilj te možnosti je revizija zdajšnje ureditve z istočasno pripravo prečiščenega besedila Direktive 93/7/EGS, kakor je bila spremenjena z direktivama 96/100/ES in 2001/38/ES.

Ta možnost bi načeloma lahko odpravila glavne razloge za omejeno učinkovitost Direktive pri vračilu nacionalnega bogastva. Odzvala bi se na že večkrat izražene zahteve osrednjih organov in bila v skladu s priporočilom Sveta Evropske unije iz decembra 2011, da naj Komisija spodbuja dopolnilne ukrepe za učinkovito varstvo predmetov kulturne dediščine.

Javno posvetovanje je pokazalo, da večina sodelujočih iz javnega sektorja ocenjuje, da bi bila za doseganje cilja učinkovitega vračanja nacionalnega bogastva potrebna revizija Direktive, bodisi kot samostojna pobuda ali v kombinaciji z drugimi rešitvami, kot je izboljšanje upravnega sodelovanja. Nasprotno pa je bilo reviziji Direktive naklonjenih samo 22,03 % odgovorov iz zasebnega sektorja.

5.3.1. *Razširitev področja uporabe Direktive*

Razširitev področja uporabe Direktive na vse predmete kulturne dediščine, uvrščene med nacionalno bogastvo, brez sklicevanja na skupne kategorije ter finančne in/ali starostne prage, bi zelo pozitivno vplivala na varstvo dediščine držav članic. Taka sprememba bi državam članicam omogočila, da zahtevajo vračilo katerega koli predmeta kulturne dediščine, uvrščenega med nacionalno bogastvo, ki je bil protipravno odstranjeni z njihovega ozemlja leta 1993 ali pozneje.

Bojazen, da bi ukinitve pragov in/ali kategorij predmetov lahko vplivala na število zahtevkov za vračilo, nikakor ne sme biti razlog za nasprotovanje tej spremembi, saj je povečanje števila vračil cilj te pobude.

Osrednji organi se večinoma strinjajo s potrebo po razširitvi področja uporabe Direktive. Vendar ima predlog za znižanje finančnih pragov zelo veliko podporo, manjša pa je podpora predlogom za revizijo starostnega praga, dodajanje kategorij ali črtanje Priloge. Med javnim posvetovanjem⁶ so se predstavniki javnega sektorja opredelili, kot sledi: i) 25 % jih je naklonjenih znižanju finančnih pragov, ii) 50 % ukinitvi starostnih pragov in iii) 25 % črtanju Priloge.

5.3.2. *Podaljšanje rokov za postopke vračila in za preverjanje predmeta*

Pri podaljšanju teh rokov bi se upoštevala zapletenost čezmejnih odnosov ter obveznost prizadevanja države, ki zahteva vračilo. Te spremembe bi državi, ki zahteva vračilo, omogočile delovanje v boljših pogojih ter posledično večje možnosti za vračilo zadevnega predmeta.

Te spremembe bi torej pozitivno vplivale na število uspešnih postopkov vračila. Poleg tega bi ugodnejši pogoji za postopke vračila imeli odvrčajoč učinek na lastnike predmetov, kar bi se lahko odrazilo s povečanjem števila sporazumnih vračil.

Glede tega vprašanja je bila v javnem posvetovanju podaljšanju rokov naklonjena velika večina osrednjih organov ter 80 % predstavnikov javnega sektorja.

5.3.3. *Usklajevanje pogojev za nadomestila*

Da se prepreči zagotovitev nadomestila nekaterim nepoštenim ali „nevestnim“ lastnikom, bi bilo treba Direktivo spremeniti, da se i) navedejo skupna merila za razlago pojma „primerna skrbnost“ lastnika ter ii) opredeli, da mora lastnik dokazati, da je pri pridobitvi predmeta ravnal z navedeno skrbnostjo.

Skupna merila bi nacionalnim sodiščem olajšala oceno okoliščin. Poleg tega bi breme dokaza akterje na trgu spodbudilo, da pri pridobitvi predmeta vedno preverijo njegov izvor, kar bi imelo odvrčajoč učinek na trgovino s predmeti sumljivega izvora.

Te spremembe bi imele pomemben pozitiven vpliv na število vračil ter na preprečevanje nezakonite trgovine s predmeti kulturne dediščine in boj proti njej, zlasti v državah, ki najbolj čutijo posledice nezakonite trgovine.

Večina osrednjih organov meni, da je usklajevanje meril nujno, da se opredeli pojem primerna skrbnost lastnika; samo peščica pa jih želi, da se v Direktivi navede, da mora navedeno skrbnost dokazovati lastnik. V javnem posvetovanju je 40 % predstavnikov javnega sektorja, ki so se strinjali z revizijo Direktive, podprlo tudi vzpostavitev skupnih meril za opredelitev „primerne skrbnosti“. Ni pa se jim zdelo potrebno, da se v Direktivi navede, kdo nosi breme dokaza „primerne skrbnosti“.

⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/internal-market-for-products/cultural-goods/results_public_consultation_cultural_goods_en.htm

Stroški izvajanja te možnosti bi bili v glavnem povezani s prenosom nove direktive v nacionalno pravo.

Upravno breme, povezano s sestavo poročila o uporabi Direktive, bi se zmanjšalo na 11 000 EUR letno, saj bi se pogostost poročila podaljšala na pet let.

5.4. Možnost 4: spodbujanje držav članic k ratifikaciji in izvajanju Konvencije UNESCO iz leta 1970

Komisija bi sprožila kampanjo ozaveščanja in informiranja, namenjeno državam članicam, ki Konvencije še niso podpisale in/ali vključile v nacionalno pravo.

Če bi Konvencijo izvajale vse države članice, bi to pomenilo dodaten mehanizem za uporabo sistema, uvedenega z Direktivo, ter zagotovilo: i) širšo opredelitev predmetov kulturne dediščine, ki jih je treba vrniti; ii) več časa za zahtevanje vračila in iii) okrepljeno sodelovanje med nacionalnimi organi.

Ta možnost bi imela pozitiven učinek na preprečevanje nezakonite trgovine in boj proti njej, saj Konvencija določa mehanizme v ta namen, med drugim ustanovitev posebnih nacionalnih služb ali obveznost za trgovce z umetninami, da vodijo register izvora predmetov. Vendar je težko predvideti časovni okvir teh ratifikacij in/ali sprejetij nacionalnih zakonov za vključitev Konvencije.

Ta možnost ne bi rešila vseh težav v zvezi z vračilom predmetov, uvrščenih med nacionalno bogastvo, saj Konvencija državam podpisnicam omogoča vrnitev predmetov kulturne dediščine, ki so bili nezakonito izvoženi, samo, če je to skladno s pravom države, v kateri se predmet nahaja. Glede zagotovitve nadomestila lastniku pa Konvencija določa, da država, ki zahteva vračilo, izplača nadomestilo osebi, ki je predmet pridobila v dobri veri ali ki je njegov zakoniti lastnik. V javnem posvetovanju je 16 % sodelujočih iz javnega sektorja in 27 % sodelujočih iz zasebnega sektorja podprlo to možnost, da se poveča število vračil nacionalnega bogastva.

Po razpoložljivih informacijah bi se minimalni strošek kampanje ozaveščanja in informiranja v vseh državah članicah gibal med 500 000 in 1 milijonom EUR.

Obveznost sestave poročila o uporabi Direktive bi pomenila, da je upravno breme v zvezi s to možnostjo tisto, ki velja za izhodiščni scenarij.

6. PRIMERJAVA MOŽNOSTI

V spodnji primerjalni tabeli so povzeti kvalitativni učinki različnih možnosti:

Primerjalna tabela možnosti

	Možnost 1 Neukrepanje	Možnost 2 Spodbujanje uporabe skupnega orodja med osrednjimi organi	Možnost 3 Revizija Direktive 93/7/EG S	Možnost 4 Spodbujanje držav članic k ratifikaciji in izvajanju Konvencije UNESCO
Povečanje števila vračil	0	+	++	+
Zmanjšanje stroškov vračil	0	+	++	0

Učinkovitost	0	+	++	+
Uspešnost	0	+	++	-
Usklajenost z drugimi politikami Unije	0	+	++	+

Opomba: zelo pozitivno (++), pozitivno (+), nevtravno (0), negativno (-).

- Možnost 1, ki predstavlja zdajšnji pravni položaj, bi bilo treba zavrniti. Ocena Direktive 93/7/EGS je namreč pokazala na omejeno učinkovitost Direktive pri vračilu predmetov, uvrščenih med nacionalno bogastvo.
- Možnost 2 bi bila učinkovita za povečanje števila vračil, zlasti sporazumnih, z boljšim izvajanjem Direktive.

Ta možnost bi bila tudi uspešna, saj bi se večina stroškov informacijskega sistema za notranji trg krila iz proračuna Unije. Ta možnost bi bila v skladu s strategijo za boljše upravljanje notranjega trga, saj bi okrepila upravno sodelovanje, kot tudi s priporočilom Sveta Evropske unije z dne 13. in 14. decembra 2011, naj se sprejmejo ukrepi za podporo državam članicam pri varstvu njihove dediščine.

Ta možnost bi prispevala k 50-odstotnemu zmanjšanju upravnega bremena, saj bi poenostavila zbiranje podatkov, potrebnih za sestavo poročil o uporabi Direktive, s čimer bi se letni stroški zmanjšali za okoli 9 000 EUR, v primerjavi s stroški v višini 18 000 EUR pri izhodiščnem scenariju.

- Možnost 3 se zdi najučinkovitejša za povečanje števila vračil in zmanjšanje stroškov v zvezi z njimi.

Direktiva bi se spremenila, da bi se področje njene uporabe razširilo na vse predmete, uvrščene med nacionalno bogastvo, kar bi pomenilo črtanje obveznosti pripadanja eni od kategorij iz Priloge, javnim zbirkam ali inventarjem cerkvenih institucij. Poleg tega bi država članica, ki zahteva vračilo, to lahko storila v ugodnejših pogojih in bi morala nadomestilo plačati samo lastnikom, ki so dokazali, da so pri pridobitvi predmeta ravnali s primerno skrbnostjo. Zato bi ta možnost imela še posebno pozitivne učinke za države članice, katerih dediščina je najbolj prizadeta zaradi nezakonite trgovine.

Ta možnost bi bila tudi v skladu s priporočili Sveta Evropske unije iz decembra 2011 ter s sklepi ocen Direktive.

Revizija Direktive bi bila tudi priložnost za poenostavitev prava Unije na tem področju s prenovitvijo Direktive 93/7/EGS, kakor je bila spremenjena z direktivama 96/100/ES in 2001/38/ES.

Izbira te možnosti bi načeloma povzročila stroške, povezane s prenosom nove direktive, kar pomeni, da bi bila zelo uspešna glede na pričakovane cilje.

S podaljšanjem pogostosti poročil o uporabi Direktive na pet let bi se upravno breme zmanjšalo za okoli 7 000 EUR letno, tj. z 18 000 na 11 000 EUR.

- Možnost 4 bi bila učinkovita za povečanje števila vračil, njen učinek na stroške vračil pa bi bil nevtralen.

Ta možnost bi sledila priporočilom Sveta Evropske unije iz decembra 2011, naj države članice razmislijo o ratifikaciji Konvencije in okrepljenem sodelovanju z UNESCO-m pri preprečevanju nezakonite trgovine s predmeti kulturne dediščine.

Ocenjeni stroški organizacije kampanje se zdijo previsoki glede na negotovo izpolnitev ciljev. Ratifikacija in/ali izvajanje Konvencije s strani držav članic sta namreč odvisna od volje posamezne države. Poleg tega bi imela ta možnost nevtralen učinek na stroške, zlasti v zvezi z nadomestilom za lastnika in upravnim bremenom.

Na podlagi navedene primerjalne analize se predlaga pristop, ki združuje dve možnosti, ki imata največ pozitivnih učinkov na povečanje števila vračil in zmanjšanje stroškov, povezanih z njimi:

- možnost 3: revizija Direktive 93/7/EGS, da se zlasti področje njene uporabe razširi na vse predmete, uvrščene med nacionalno bogastvo, podaljšata rok za preverjanje in rok za postopek vračila ter uskladijo pogoji glede zagotovitve nadomestila lastniku;
- možnost 2: spodbujanje uporabe informacijskega sistema za notranji trg med osrednjimi organi za lažje upravno sodelovanje in posvetovanje pri izvajanju Direktive.

S to izbiro bi se odzvali na poziv Sveta Evropske unije iz decembra 2011, naj se po potrebi sprejmejo dodatni ukrepi, in na zahteve osrednjih organov. Poleg tega je tretjina predstavnikov javnih organov in ustanov med javnim posvetovanjem podprla kombinirani pristop.

S takim pristopom bi se upravno breme, povezano s sestavo poročila o uporabi Direktive, lahko dodatno zmanjšalo na 5 500 EUR letno, v primerjavi z upravnim bremenom 18 000 EUR letno pri izhodiščnem scenariju.

7. SPREMLJANJE IN OCENJEVANJE

Izbrani pristop (kombinacija možnosti 2 in 3) se bo izvedel s predlogom prenovitve Direktive 93/7/EGS, ki naj bi ga Evropski parlament in Svet Evropske unije sprejela z rednim zakonodajnim postopkom.

Spremljanje in ocenjevanje nove direktive bi bilo najprej v obliki nadzora skladnosti nacionalnih ukrepov za prenos Direktive, ki bi ga opravila Komisija. To spremljanje bi dopolnjevalo poročilo o oceni uporabe nove direktive po prvih petih letih njene uporabe. Komisija bi to poročilo sestavila na podlagi petletnih poročil držav članic o uporabi Direktive ter ga predložila Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru.

Učinkovitost revidirane direktive se bo ocenjevala na podlagi vrste meril, med katerimi bodo na primer število postopkov vračila pred nacionalnimi sodišči, primeri vračil na podlagi sodne odločbe in sporazumnih pogajanj ali obravnava zahtevkov za upravno sodelovanje med osrednjimi organi.